

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰανουαρίου 1876 ἡμέρα
Κυριακῆ, ὥρα 10 $\frac{1}{2}$ π. μ. συνελθόντων εἰ-
κοσιτριῶν ἐταίρων τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας
Ἀθηνῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ εἰς γενικὴν
ἐπέτειον Συνέλευσιν, προσεφώνησεν αὐτοὺς ὁ
πρόεδρος τῆς ἐταιρίας Φίλιππος Ἰωάννου ὡς
ἑξῆς.

Ἄξιότιμοι κύριοι Συνέταιροι.

Κατὰ τὴν 24 τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς τοῦ 1874 ἔτους γε-
νομένης ἐκτάκτου συνελεύσεως τῆς ἀρχαιολογικῆς ἡμῶν
Ἑταιρίας, ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῶν συνελθόντων νὰ συγκροτῶν-
ται εἰς τὸ μέλλον αἱ δύο ἐπέτειοι αὐτῆς συνελεύσεις ἐντὸς
τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς, μεσολαβουσῶν μεταξύ τῆς πρώτης,
ἧτοι τῆς λογοδοτικῆς, καὶ τῆς δευτέρας, ἧτοι τῆς ἀρχαιρε-
σιακῆς, δεκαπέντε τοῦλάχιστον ἡμερῶν, νὰ συγκαλεσθῇ δὲ
ἡ μετὰ τὴν 24 Νοεμβρίου 1874 πρώτη συνέλευσις τὸν Δε-
κέμβριον τοῦ ἐπομένου 1875 ἔτους.

Μετὰ τὴν ῥηθεῖσαν συνέλευσιν τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς, σκε-
φθὲν τὸ Συμβούλιον ἐν συνεδριάσει ἔκρινε σκοπιμώτερον νὰ
συγκαληθῆται ἡ πρώτη συνέλευσις, ἧτοι ἡ λογοδοτικὴ, οὐχὶ
ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου μηνός, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ἀλλ' ὀ-
λίγας ἡμέρας βραδύτερον, μετὰ τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους,
ὄτε οἱ ἐτήσιοι λογαριασμοὶ συμπληροῦνται καὶ ἡ ἔκθεσις αὐ-
τῶν δύναται νὰ γείνη πληρεστέρα καὶ εὐθετωτέρα. Διὰ τὸν
λόγον τοῦτον, κύριοι, συνεκαλέσθητε σήμερον, ὀλίγον βρα-

δύτερον τοῦ ὀρισθέντος χρόνου, ἵνα λάβητε παρὰ τοῦ Συμβουλίου λόγον τῶν παραχθέντων ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν ὀκτωκαιδεκάμηνον χρονικὸν διάστημα.

Παραχωρῶν λοιπὸν κατὰ τὸ σύνηθες εἰς μὲν τὸν Γραμματέα τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας κύριον Στέφανον Κουμανούδην τὴν λεπτομερεστέραν διεξήγησιν τῶν πράξεων τοῦ Συμβουλίου, εἰς δὲ τὸν Ταμίαν αὐτῆς κύριον Π. Γιαννόπουλον τὴν ἐκθεσιν τῶν οικονομικῶν, περιορίζω τὸν λόγον μου εἰς ὀλίγα τινα, τὰ κυριώτερα, ὅσα νομίζω ἱκανὰ νὰ δηλώσωσιν ἐν συντόμῳ τὸν παραχθέντα ἐκ τῆς Ἑταιρίας μέχρι τοῦδε καρπὸν καὶ τὴν παροῦσαν αὐτῆς κατάστασιν.

Εἶναι ἤδη γνωστὴ ἡ μεγάλη ὠφέλεια, τὴν ὁποίαν ἡ ἀναζήτησις καὶ μελέτη τῶν πολυειδῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν μνημείων παρέχει εἰς τελειοτέραν γνῶσιν τοῦ βίου τῶν ἡμετέρων προγόνων, ἰδίως δὲ τῆς ἱστορίας αὐτῶν, τῶν πολιτευμάτων καὶ ἀρχῶν, τῶν θρησκευμάτων, ἑορτῶν καὶ πανηγύρεων, τῶν νομοθετημάτων καὶ τῆς δικαιονομικῆς τάξεως, τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν τῶν λαῶν πρὸς ἀλλήλους σχέσεων, τῆς βιομηχανίας, τῆς γεωργίας, τῶν τεχνῶν, τῆς νομισματικῆς καὶ τοῦ ἐμπορίου, ἔτι δὲ τῆς γλώσσης καὶ τῶν πολυειδῶν διαλέκτων αὐτῆς.

Ἄφ' οὗ ἡ Ἑλλάς ὑπέκυψεν εἰς τὸν βαρὺν ζυγὸν ἀλλοτρίων ἐθνῶν, ἡ πολιτικὴ καὶ καθόλου ἡ πνευματικὴ τοῦ ἐλληνικοῦ ἐθνους ζωὴ ἐξησθένησε βαθμηδόν, τὰ πνευματικὰ αὐτοῦ προϊόντα ἀπέβαλον τὴν προτέραν ἐπαγωγικότητα, ὠλιγωρήθησαν, περιέπεσαν εἰς λήθην ἢ κατεδικάσθησαν εἰς φθορὰν καὶ ἀπώλειαν. Ὀλίγιστοι ἦσαν οἱ προσέχοντες εἰς αὐτὰ ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸν μακρὸν τῆς δυσφόρου δουλείας χρόνον· μακάριοι δ' ἐλογίζοντο ἐκεῖνοι τῶν Εὐρωπαϊῶν, οἵτινες μετὰ τὴν μετάδοσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων εἰς τὰς δυτικὰς τῆς Εὐρώπης χώρας ἐδύναντο νὰ μεταβαίνωσιν εἰς χώρας ἐλληνικὰς, νὰ ἐπισκέπτωνται τὰς ἐπι σωζομένας ἐν αὐταῖς ἀρχαιότητας

νά διδάσκωνται δὲ ἐκ τῶν ἀφῶνων μνημείων πολλὰ καὶ πολλοῦ λόγου ἄξια. Ἐῖθε ἀλόγιστός τις αὐτῶν πρὸς τὰς ἐλληνικὰς ἀρχαιότητας ἔρως μὴ ἀπεγύμνου τὴν ἡμετέραν πατρίδα ἀπὸ πολλῶν πολυτίμων προϊόντων τῆς ἀρχαίας καλλιτεχνίας, ὡς ὁ λόρδος Ἑλγῖνος ἔπραξεν, ὁ πρὰ τοῖς ἀληθινοῖς τῶν ἀρχαιοτήτων φίλοις δύσφημον κλέος καταλιπών.

Ἡ ἔρευνα τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀρχαίων μνημείων καὶ ἡ ἄμεσος ἐξ αὐτῶν διδασκαλία ἤρχισε νὰ ἐλκύη τὴν προσοχὴν τῶν νέων Ἑλλήνων ὀλίγα ἔτη πρὸ τοῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνος, ὅτε ἰλαραὶ τῆς ἐπιστήμης ἀκτῖνες ἤρχισαν ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ ὀρίζοντος ν' ἀνατέλλωσιν εἰς τὴν ἡμετέραν πατρίδα καὶ νὰ διώκωσιν ἀπ' αὐτῆς τὸ μακροχρόνιον σκοτός. Σπουδαιότερα δὲ κατέστη ἡ ἀναζήτησις αὐτῶν καὶ μελέτη μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς βασιλείας παρ' ἡμῖν, ὅτε καὶ ἡ ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία κατὰ τὸ 1837 ἔτος συνέστη, προεδρεύοντος μὲν τοῦ γηραιῦ καὶ σοφοῦ Ἰακώβου Ρίζου τοῦ Νερουλοῦ, γραμματεύοντος δὲ τοῦ εὐφυοῦς καὶ φιλοπόνου Ἀλεξάνδρου Ρίζου τοῦ Παγκαθῆ. Τεκμήρια προφανῆ τῆς ἔκτοτε προόδου τῶν ἀρχαιολογικῶν ἔργων καὶ τῆς αἰεὶ προχωρούσης ἐν τῇ ἀρχαιολογίᾳ γνώσεως εἶναι αἱ κατ' ἔτος ἐκτεινόμεναι εἷς τε τὴν πρωτεύουσαν καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου ἀνασκαφαί, ἡ πανταχοῦ ἀνίχνευσις καὶ ἀνεύρεσις νέων μνημείων τῆς ἀρχαιότητος καὶ προϊόντων τοῦ βίου τῶν ἡμετέρων προγόνων, ἡ αὔξησις τῶν ἀρχαιολογικῶν συλλογῶν, ἡ διὰ περιοδικῶν φύλλων δημοσίευσις καὶ ἐξήγησις τῶν ἀνευρισκομένων.

Ἡ δὲ ὠφέλεια τῶν ῥηθέντων ἔργων δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς αἰσθήσεως τοῦ ἐν τῇ τέχνῃ καλοῦ καὶ τὴν διασάφησιν πολλῶν σκοτεινῶν τῆς ἀρχαίας ἱστορίας μερῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πληρεστέραν γνῶσιν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῶν διαλέκτων αὐτῆς. Εἰς τὴν γνῶσιν τούτων συνετέλεσε τὸ μέρος τῆς ἡ ἡμετέρα Ἑταιρία

ἀπὸ τεσσάρων μάλιστα ἐτῶν, ἀφ' οὗ ἤρχισε νὰ ἐνεργῇ ἀνασκαφὰς εἰς τίνα μέρη τῆς Βοιωτίας· διότι διὰ τῶν ἀνασκαφῶν ἐκείνων ἀνεκαλύφθησαν καὶ ὄροι τινὲς Βοιωτικοὶ καὶ τύποι γραμματικοὶ τῆς αἰολικῆς διαλέκτου, οὗτ' ἐν τῷ περὶ διαλέκτων βιβλίῳ τοῦ Ἀρηνσίου περιεχόμενοι, οὔτε ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς ἐπιγραφαῖς τοῦ Βοικίου, οὔτε ἄλλοθεν πρότερον γνωστοὶ εἰς τοὺς περὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἀσχολουμένους. Ἔνα δὲ αἱ ἐκάστοτε ἐν Ἑλλάδι ἀνακαλυπτόμεναι εὐμετακίνητοι ἀρχαιότητες καταστῶσι χρησιμώτεραι εἰς τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτὰς ἀλλοδαποὺς ἢ τοὺς παρ' ἡμῖν ἀρχαιολογοῦντας, κατ' εἰσῆγησιν τῶν παρ' ἡμῖν φιλαρχαίων προεθυμήθη ὁ γενναϊόφρων καὶ ἀείμνηστος ὁμογενῆς Δημήτριος Μπεναρδάκης νὰ συνδράμῃ γενναίως εἰς οἰκοδομὴν νέου ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου. Οἰκοδομηθεὶς δὲ ἤδη εὐπρεπῶς μιᾶς τούτου πτέρυγος, ἐλήφθη πρὸ μικροῦ φροντίς νὰ μετακομισθῶσιν εἰς αὐτὸ τὰ ἀξιολογώτερα τῶν ἐν Ἀθήναις ὑπαρχόντων ἀρχαίων γλυπτῶν καὶ ταχθῶσιν ἕκαστον εἰς τὸν προσήκοντα τόπον. Προχωρεῖ δὲ τὸ ἔργον τοῦτο προσηκόντως. Καὶ ἄλλας δὲ τοπικὰς ἀρχαιολογικὰς συλλογὰς συνέστησεν ἡ ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία κατὰ τὰ τελευταῖα τρία ἔτη· δύο μὲν ἐν Βοιωτίᾳ ἐπιστασίᾳ τῶν κυρίων Π. Σταματάκη καὶ Α. Δημητριάδου, τῶν ὑπὸ τῆς ἐταιρίας ἐπὶ τούτῳ ἀποσταλέντων ἐκεῖ· τρίτην δ' ἐν Μυκόνῳ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τῶν ἐνεργηθειῶν ἐν Δήλῳ ὑπὸ τοῦ πρώην διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις γαλλικῆς Σχολῆς κυρίου Αἰμ. Βυρνουφ, ἐπιστασίᾳ τοῦ αὐτοῦ κυρίου Σταματάκη, τετάρτην δ' ἐν Σπάρτῃ σπουδῇ καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ τότε τῆς παιδείας διευθύνοντος καὶ ἐπαινετῶς ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων φροντίσαντος κυρίου Γ. Βαλασσοπούλου.

Ἡ ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία ἤθελε βεβαίως κατορθώσῃ μεγαλητέρα ἔργα καὶ μεγαλητέραν ἤθελε παραγάγει ὠφέ-

λειαν, ἔαν εἶχεν ἀφθονώτερα τὰ χρηματικὰ μέσα. Πρὸς ἀπόκτησιν τούτων ἔκρινε τὸ ἀρχαιολογικὸν συμβούλιον ἀναγκαῖον νὰ προκαλέσῃ καὶ προσέκάλεσε πρὸ ἐνὸς ἔτους Βασ. Διάταγμα παρέχον εἰς τὴν ἑταιρίαν τὴν ἄδειαν ἵνα συστήσῃ λαχεῖον συμποσοῦμενον εἰς ἓν ἑκατομμύριον φράγκων, προσκαλέσῃ δὲ τοὺς φιλαρχαίους, ἢ ἄλλως φιλοτίμους ὁμογενεῖς εἰς ἀγορὰν δελτίων πρὸς ὠφέλειαν αὐτῆς.

Ἄξιέπαινον προθυμίαν ἔδειξαν καὶ οἱ ἐν Ἑλλάδι καὶ οἱ ἐκτὸς αὐτῆς φιλότιμοι ὁμογενεῖς εἰς ἐξώνησιν τῶν ἐκδοθέντων τοῦ λαχείου δελτίων. Ὅθεν ὑπὲρ τὰς δεκαπεντακισμυρίας δραχμαὶ συνήχθησαν, τῶν ὁποίων ἡ κλήρωσις ἐνηργήθη τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν. Λυπούμεθα δὲ ὅτι, ἐνῶ οἱ ἡμέτεροι φίλοι ὁμογενεῖς καὶ ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ἐφιλοτιμήθησαν νὰ συνδράμωσιν εἰς τὸ κοινωφελὲς καὶ ὄντως ἑλληνικὸν τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας ἔργον, οἱ ἐν Ἐργεσθῇ Ἑλληνας ἐκώφευσαν πρὸς τὴν φωνὴν τῆς ἀπαύστως γυμνουμένης πατρίδος των καὶ ἐδείχθησαν πρὸς τὰ φθειρόμενα ἢ ὑπ' ἀσυνειδήτων ἀρχαιοκαπήλων κρυφίως ἐξαγόμενα μνημεῖα τῶν προγόνων των ψυχροὶ καὶ ἀνάληπτοι. Ἐνῶ οἱ ῥηθέντες εὐποροὶ ὁμογενεῖς δαπανῶσι πολλάκις εἰς μίαν μόνην ἐσπερίδα, εἰς ἓν μόνον ἐσπερινὸν τειοπόσιον ἑκατοντάδας φράγκων, δὲν ἐδύναντο ἄρα νὰ δαπανήσωσιν ὑπὲρ τῶν προγονικῶν αὐτῶν μνημείων, ὑπὲρ τῆς τιμῆς τῆς πατρίδος των οὔτε μίαν φράγκων δεκάδα ; Εἰς μόνος ἐξ αὐτῶν ἐδείχθη ὅτι εἶναι τέκνον φιλότιμον τῆς Ἑλλάδος, προσαγαγὼν ὑπὲρ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας ποσὸν ἱκανόν· τούτου δὲν μνημονεύω ἐνταῦθα τὸ ὄνομα, ἵνα μὴ προσκρούσω εἰς τὴν μετριοφροσύνην του. Οἱ δὲ ἄλλοι ἀντὶ πάσης συνδρομῆς καὶ βοήθειας πρὸς τὰ ἐν τῇ πατρίδι των χρήσιμα, ἐνθυμοῦνται νὰ στέλλωσι πρὸς ἡμᾶς διὰ τῶν ἐκεῖ ἐκδιδομένων ἑλληνικῶν ἐφημερίδων νοουθεσίας μόνον καὶ παρααινέ-

σεις, δεινὴν πολλὰκις ἄγνοιαν τῶν παρ' ἡμῖν μαρτυρούσας καὶ τὸ γινωμικὸν ἐκεῖνο ἐπικυρούσας·

Ἄπαντες ἐσμὲν εἰς τὸ νοθετεῖν σοφοί,
αὐτοὶ δ' ἀμαρτάνοντες οὐ γινώσκομεν.

- Ἐἶνε ἀληθὲς ὅτι οὔτε οἱ ἐν Μαγχεστρία παροικούντες ὁμογενεῖς συνέδραμον εἰς τὸ ὑπὲρ τῶν ἑλληνικῶν ἀρχαιοτήτων λαχεῖον· ἀλλὰ πρῶτον κρίνομεν αὐτοὺς εὐλόγως συγγνωστοτέρους τῶν ἐν Τεργέστη· ὁ δὲ πρὸ ἐνὸς ἔτους ἐγγραφέντες εἰς τὸν κατάλογον τῶν μελῶν τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας προσήνεγκον ἅπαξ τὴν ἑτησίαν συνδρομὴν των πρὸς αὐτήν· ἔπειτα πιστεύομεν, ὅτι ἢ πρὸς τὰ προγονικὰ μνημεῖα δειχθεῖσα ἀδιαφορία δὲν πρέπει ν' ἀποδοθῆ εἰς τοὺς ἐν Μαγχεστρία φίλους ἡμῶν συμπολίτας, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸν ἐκεῖ τὰ τοῦ προξενείου ἀναδεχθέντα κύριον, ὅστις οὐ μόνον οὐδένα προέτρεψεν εἰς συνδρομὴν, ἀλλ' οὐδ' ἀπεσφράγισε τὸν φάκελλον τῶν δελτίων τοῦ λαχείου, ἀλλ' ἀπέστειλεν αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς ὅπως τὸν ἔλαβε.

Μέγα κατὰ δυστυχίαν ἐμπόδιον πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας προεξένησαν μέχρι τοῦδε καὶ ἔτι προξενούσιν ἀρχαιοκάπηλοί τινες παρ' ἡμῖν, οἵτινες οὐδὲν φιλοπατρίας αἴσθημα ἔχοντες, ἀλλ' ἀλέμιτον κέρδος θηρεύοντες ἐπιπίπτουσι πανταχοῦ ὡς κόρακες ἐπὶ τὰ μνημεῖα τῶν προγόνων των καὶ σπουδάζουσι νὰ γυμνώσωσι τὴν μητέρα των Ἑλλάδα ἀπὸ τῶν ἀρχαίων αὐτῆς κοσμημάτων, πωλοῦντες ἀσυνειδήτως αὐτὰ εἰς τοὺς ἀλλοδαπούς. Αἰσχύνη καὶ ἀγανάκτησις καταλαμβάνει πάντα φιλόπατριν Ἑλληνα, βλέποντα ἢ μανθάνοντα ὅτι ὄχι μόνον ἀπαίδευτοι χωρικοί, ἀλλὰ καὶ πολῖται τῆς Ἑλλάδος ὑπερτέρας ἐν τῇ ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ θέσεις κατέχοντες καὶ ἔτι δημόσιοι λειτουργοί, οἵτινες ἄφειλον νὰ δίδωσιν εἰς τὸν λαὸν καλὸν ἐθνικῆς φιλοτιμίας παράδειγμα, δὲν συστέλλονται νὰ ἐνεργῶσιν ἄλλοι ἀλλαχοῦ καὶ καθ' ὃν τρόπον δύνανται τὸ παράνομον καὶ

παρ' ἡμῖν μισητὸν τῆς ἀρχαιοκαπηλείας ἔργον. Ἀλλ' ἐὰν τοιοῦτοι ἄνθρωποι εὐρίσκωνται ἐν Ἑλλάδι, διατὶ ἄρα κατεκρίναμεν ἀνωτέρω οὕτω πικρῶς τοὺς ἐκτὸς τῆς πατρίδος διαμένοντας ὁμογενεῖς ἐκείνους, ὅσοι ἐδείχθησαν λίαν ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι πρὸς τὰς ἀρχαιολογικὰς τῆς Ἑλλάδος χρεῖας; Διότι, ἀποκρινόμεθα, ἐκεῖνοι μάλιστα τῶν φίλων ὁμογενῶν ὀφείλουσι νὰ παρέχωσιν εἰς τοὺς ἐνταῦθα ἀξιομίμητα παραδείγματα, ὅσοι ἔτη πολλὰ ζῶντες ἐν μέσῳ πεπολιτισμένων λαῶν, ἔχουσι καθ' ἡμέραν πρὸ ὀφθαλμῶν των τοιαῦτα.

Ἀφοῦ ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία κατώρθωσε κατὰ τὰ ῥηθέντα νὰ ὑπερβῆ τὰ ἐξ ἀρχῆς ἀπαντῶντα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ποικίλα ἐμπόδια, παρέχει νῦν εἰς ἡμᾶς χρηστοτέρας ἐλπίδας περὶ τοῦ μέλλοντος. Ἄς μὴ διστάζωμεν, ὅτι αἱ ἐν Ἑλλάδι ἀρχαιότητες, εἰς ὧν τὴν ἀνεύρεσιν καὶ μελέτην εἵχομεν ἤδη ἀπὸ τριακονταετίας σοφοὺς καὶ φιλοπόνους συνεργοὺς ἱκανὰ μέλη τῆς ἐν Ἀθήναις γαλλικῆς Σχολῆς, ἀπὸ δὲ τριμηνίας τὰ ὁμοίως πολυειδήμονα μέλη τῆς νεοσυστάτου γερμανικῆς Σχολῆς, θέλουσιν ἐρευνηθῆ' ἐπιμελέστερον εἰς τὸ μέλλον καὶ μεγαλητέρα ἐκ τῆς τοιαύτης ἐρεύνης θέλει προκύψῃ ὠφέλεια.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ γραμματεὺς ἀνέγνω τὰ ἐξῆς:

Κύριοι,

Ἡ σημερινὴ λογοδοσία τοῦ Συμβουλίου περιλαμβάνει ἔργα δεκαοκτῶ μηνῶν, τὰ ὁποῖα γενικῶς θεωρούμενα εἶναι: μὲν ἴσως ἀνάλογα τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος καὶ τῶν πλέον ἢ ἄλλοτε ἐν ἴσῳ χρόνῳ δαπανηθέντων χρημάτων καὶ ἐμφαίνουσιν οὕτω τὴν πολυειδῆ ἀνάπτυξιν τῶν τῆς Ἑταιρίας δυνάμεων, κατὰ τύχην δὲ τινα δὲν παρουσιάζουσιν

ἔκτακτόν τι προϊόν, ὅπερ διὰ λόγου ἐκτιθέμενον νὰ κάμνη πολλήν εἰς τοὺς ἀκροατὰς ἐντύπωσιν. Ἄλλ' ὅμως δύναται τις, νομίζομεν, ἀκούσας τὰ ῥηθησόμενα νὰ συμπεράνη τόδε, ὅτι οὕτω τινα ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ὠδοποιήθησαν, ὥστε μᾶλλον ἀπροσκόπτως νὰ χωρήσῃ τὸ μέλλον Συμβούλιον εἰς ἐπιχειρήσεις καρποφορωτέρας.

Προτάσσομεν δὲ καὶ ἐρέτος κατὰ ἐπικρατήσαν ἔθος τὰ περὶ τῶν ἐταίρων, τῶν παρεχόντων τὰ χρηματικὰ μέσα, δι' ὧν τελοῦνται τὰ ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων ἔργα. Τὰ ἔργα ταῦτα πολλοὶ τὰ θέλουσι καὶ ἐκ τῶν μὴ ἐταίρων, καὶ τὰ ἀπαιτοῦσι μάλιστα οὗτοι σφοδρότερον, διότι, φαίνεται, δοξάζουσιν ὅτι ἡ Ἑταιρία ἡμῶν εἶναι ἄτομόν τι, γυνή τις, ἔχουσα σῶμα καὶ δυνάμεις, ἄδηλον πόθεν πεπορισμένα, ἐκ θεοῦ τυχόν ἢ ἐκ τῆς φύσεως, δι' ὧν νὰ κατορθώνη τὰ ὅσα βούλεται· καὶ λοιπὸν οἱ τοιοῦτοι συχνὰ ἐρωτῶσι· διὰ τί ἡ Ἑταιρία δὲν κάμνει τοῦτο ἢ ἐκεῖνο ἐκ τῶν δεόντων, ὅπερ αὐτοὶ ἐν τῇ ὑπὲρ τῶν ἀρχαίων πολλῇ μερίμνῃ των συνορῶσιν· ἀπαρλλάκτως ὅπως καὶ περὶ τῆς Κυβερνήσεως ἡμῶν πλείστοι τὴν αὐτὴν δυστυχῶς ἔχουσιν ἔννοιαν, καὶ ταύτην ὡς γυναικᾶ τινα ἐκλαμβάνοντες, ἐκτὸς αὐτῶν τῶν ἐκάστων ὑπάρχουσιν, καὶ τελεσιουργοῦσαν διὰ νοῦς ἰδίου καὶ δυνάμεων καλὰ ἢ κακὰ, ὡς νὰ ἦτο ποτε δυνατόν τοῦτο παρ' οἰωδῆποτε λαῶ καὶ νὰ μὴ ἀλήθευε λογικῶς, ὅτι μόνον ἐκ τῆς τῶν πολλῶν, τῶν πάντων, ἀρμονικῆς συμπράξεως συνίσταται καὶ τὰ δέοντα καταπράττουσι καὶ ἔθνη καὶ ἐταιρίαι καὶ πᾶς τοιοῦτος ἀνθρώπων σύλλογος. Ἄντι λοιπὸν νὰ ἐρωτῶσι πολλοὶ· διὰ τί ἡ Ἑταιρία ἢ ἡ Κυβέρνησις δὲν κάμνει τὸ καὶ τό; ἔπρεπε νὰ ἐρωτῶσιν οὕτω· διὰ τί ἐγὼ δὲν κάμνω τὸ καὶ τό; — τὸ καθῆκόν των δηλαδή. Ταῦτα εἶναι τὰ δίκαια. Λέγομεν δὲ περὶ τῶν ἐταίρων, ὅτι κατὰ τοὺς 18 τούτους μῆνας οὔτε πλείότεροι ἀναλόγως παρὰ ἄλλοτε ἐταῖροι νέοι προσῆλθον, εἰς τὴν ἐταιρίαν ἡμῶν, οὔτε οἱ παλαιοὶ ἐδείχθησαν

περὶ τὴν καταβολὴν τῶν συνδρομῶν των τακτικώτεροι, οὔτε (τὸ παντοτεινὸν ἡμῶν μεμψιμοίρημα·) οἱ ἔξω τῶν Ἀθη- νῶν ἐπίτροποι μας ἐγένοντο δραστηριώτεροι. Ἄλλ' ἂν καὶ ἐν τούτοις ἐμείναμεν σχεδὸν στάσιμοι, τὸ ὅλον ὁμως τῶν εἰσπραχθέντων ἀνέβη εἰς ἱκανὸν ποσόν, ἕνεκα προσφορῶν τινῶν γενομένων ἐκτάκτως καὶ ἕνεκα τῶν ἐκ τῶν κεφαλαίων τῆς Ἑταιρίας προσιόντων τόκων, ὡς θέλετε ἀκούσει μετ' ὀλί- γον παρὰ τοῦ ταμίου.

Κατὰ τοὺς 18 μῆνας ἐνεγράφησαν πρὸς τοὺς ὑπάρχουσι νέοι ἑταῖροι ἐκ τῶν τῆς πόλεως ταύτης κατοίκων ἢ ἀλλα- χόθεν εἰκοσιέξ. Ἐκ τοῦ ὅλου δὲ ἀριθμοῦ τῶν ἐν τῷ μητρώφῳ ἐγγεγραμμένων ἀπέθαναν, καθ' ὅσον ἐμάθομεν, δώδεκα. Συνδρομὴν δὲ κατέβαλον 167, καὶ δὴ 406 μὲν ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις κατοικούντων, ὄντων περίπου διακοσίων, 15 δὲ ἐκ τῶν πολλῶν, τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ βασιλείου, 46 δὲ ἐκ τῶν πολὺ πλείονων, τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. Τὰ ὀνό- ματα τῶν συνδραμόντων καὶ τὸ ποσὸν τῆς συνδρομῆς ἐνὸς ἐκάστου θέλουν κατὰ τὸ σὺνηθες δημοσιευθῆ ἐν τέλει τῆς ἐκθέσεως ταύτης. Ἡμεῖς δὲ ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τὰ ὀνόματα τῶν ἐλευθεριωτέρων, τῶν δόντων ἀπὸ 100 δραχμῶν καὶ ἀνω- τέρω, οἱ ὁποῖοι ἐφέτος ἦσαν πλειότεροι παρὰ ἄλλοτε. Ὁ παρ' ἡμῖν Ἑνρῆκος Σχλίεμανν ἔδωκεν 9015 δραχμάς, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Χρηστάκης Ζωγράφος 2300, ὁ ἐν Πε- τρουπόλει Ἰω. Κοντογιαννάκης 4445, ὁ ἐν Τεργέστη Γε- ὠργίος Ἀφεντούλης 300, ὁ ἐν Ἀγγλίᾳ Λουκάς Μαυρογορ- δάτος 280, ἡ ἐνταῦθα Παρασκευὴ Γοργόλη 224, ὁ πρε- σβευτῆς τῆς Βορείου Ἀμερικῆς Μερεδιθ Ῥήδ 200, οἱ ἐν- ταῦθα ἀδελφοὶ Ἑμμανουήλ 160, ὁ πρεσβευτῆς τῆς Μεγά- λης Βρετανίας Οὐίλ. Στοῦαρτ 100, ὁ ἐν Βιέννῃ Σίμων Σί- νας 100. Ἐν τοῖς ἐλευθερίοις δὲ εἶναι κατατακτέα καὶ δύο κοινὰ ἤτοι σωματεῖα, τὸ ἡμέτερον Ἐθνικὸν πανεπιστήμιον διὰ δρ. 1000 καὶ ὁ δῆμος Ἑρμουπολιτῶν Σύρου διὰ δρ. 400.

Δῆμοι δὲ συντρέχοντες τῇ Ἑταιρίᾳ, ἂν θέλῃ νὰ μάθῃ ἡ ἐν-
τιμος ὁμήγυρις, λέγομεν, ὅτι εἶναι δύο μόνοι, ὁ ἤδη ὀνομα-
σθεῖς καὶ ὁ τῶν Πειραιέων, οὐδεὶς δὲ ἄλλος ἤδη ἀπὸ ἐτῶν
πολλῶν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐν ἔτει 1858, ὅτε ἀνέστη ἡ Ἑται-
ρία εἰς νέαν ζωήν, ὅχι ὀλίγοι δῆμοι ἐπροθυμήθησαν νὰ συν-
δράμωσιν, ἀλλὰ μετὰ δύο τρία ἔτη ἔπασαν εἰς τὴν προτέραν
ἀδιαφορίαν, καὶ πολλῶν ἐνεργειῶν γενομένων παρὰ τοῦ
Συμβουλίου καὶ ἐγκυκλίων δὲ πάλιν ὑπουργικῶν ἐκδοθει-
σῶν, δὲν κατωρθώθη τίποτε. Μομφῆς δὲ διὰ τοῦτο εἶναι, νο-
μίζομεν, ἀξιοὶ ὅχι μόνον οἱ δήμαρχοι καὶ οἱ δημοτικοὶ σύμ-
βουλοι, ἀλλὰ καὶ οἱ νομάρχαι, οἱ μὴ ποιῶντες τὰς δεούσας
παρατηρήσεις ἐν καιρῷ τῆς συντάξεως τῶν δημοτικῶν προ-
ὑπολογισμῶν. Ἄν πρὸ δέκα ἢ δεκαπέντε ἐτῶν δὲν ἤθελον
οἱ τοῦ βασιλείου δῆμοι καὶ τὰ μοναστήρια δὲ (διότι καὶ ταῦτα
εἰς τὴν αὐτὴν ὑπάγονται κατηγορίαν) νὰ συντρέχωσι τῇ
Ἑταιρίᾳ, ἠδύναντο ἴσως κάπως νὰ δικαιολογῶνται λέγοντες,
ὅτι πάντα σχεδὸν τὰ ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐγίνοντο τότε πρὸς
ἀνάδειξιν καὶ περιποίησιν τῶν ἐν Ἀθήναις μνημείων· ἀλλὰ
τὸ νὰ ἐξακολουθῇ καὶ ἀπὸ πενταετίας ἤδη ἡ αὐτὴ ἀδιαφο-
ρία τῶν δήμων καὶ τῶν μοναστηρίων, ὅτε δαπανᾷ ἡ Ἑται-
ρία τόσας χιλιάδας δραχμῶν ἑτησίως ὑπὲρ τῶν ἐν ταῖς
ἐπαρχίαις ἀρχαίων μνημείων καὶ τῆς συναγωγῆς αὐτῶν καὶ
εὐθετήσεως ἐν ἰδίαις συλλογαῖς, εἶναι τῇ ἀληθείᾳ πολὺ λυ-
πηρόν. Βλέπον ταύτην τὴν δυσθεράπευτον ἀδιαφορίαν τὸ
Συμβούλιον καὶ σκεπτόμενον, τίνι τρόπῳ νὰ συνάξῃ ὡς πλεῖ-
στα χρήματα πρὸς τέλεσιν ἔργων ἀναγκαιοτάτων καὶ διὰ
διαφόρους λόγους ἀνεπιδέκτων ἀναβολῆς, κατέφυγεν εἰς
τὴν πρὸ πολλοῦ ἐν αὐτῷ κυοφορουμένην ἰδέαν περὶ λα-
χείου ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων, ἣν καὶ ὑπεστήριξε πρὸ ἐνὸς
ἔτους ὁ τότε ὑπουργὸς τῆς παιδείας, καὶ οὕτως ἐξεδόθη τὸ
βασιλ. διάταγμα τῆς 29 Νοεμβρίου 1874, δι' οὗ ὤρισθη
νὰ ἐκδοθῶσι κληροῖ ἐνὸς ἑκατομμυρίου νέων δραχμῶν, ὧν

τὸ τρίτον νὰ δοθῆ εἰς κέρδη, τὰ δὲ ἄλλα δύο τρίτα μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἔργα ἀρχαιολογικά. Πῶς δὲ ἐχώρησαν τὰ τοῦ λαχείου τούτου, πάντες τὸ ἐμάθετε πρὸ μιᾶς ἐβδομάδος, ὅτε ἔγινεν ἡ πρώτη ἐκκύβευσις. Θὰ ἐξακολουθήσουν δὲ καὶ ἄλλαι μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ὀρισμένου ποσοῦ.

Προβαίνομεν τώρα εἰς τὰ λοιπὰ ρητέα. Ἐκ τῶν πολλῶν ἔξω τῶν Ἀθηνῶν ἐπιτρόπων τῆς Ἑταιρίας οἱ ἐν τῷ δεκαοκταμήνῳ χρόνῳ ἐνεργήσαντες προθύμως καὶ ἀποτελεσματικῶς καὶ διὰ τοῦτο ἄξιοι τῆς ἡμετέρας εὐγνωμοσύνης εἶναι τρεῖς μόνον, ὁ ἐν Καλκούττα τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ἀρχιμανδρίτης Δαμασκηγὸς Παπασπυρόπουλος, καὶ ἐκ προτέρων ἐτῶν γνωστὸς ὑμῖν, ὁ ἐν Ἰωαννίνοις Ἑλληγὴν πρόξενος Α. Λόντος καὶ ὁ ἐν Πετροπόλει ἰατρὸς Γεώργ. Συμβουλίδης.

Ἔργα δὲ τῆς Ἑταιρίας ἀρχαιολογικά, εἰς ἃ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν εἰσπραχθέντων χρημάτων ἐδαπανήθη, εἶναι τὰ ἑξῆς.

Πρῶτον ἀνασκαφαί. Ἐπὶ δεκαῆξ μῆνας ἄνευ διαλείμματος μέχρι τέλους τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου αὐταὶ ἐξηκολούθησαν ἐν Ἀθήναις. Καὶ πρότερον μὲν ἐσχάπτομεν περὶ τὸ εὐλόγως ὑποτιθέμενον Δίπυλον, ἔξω τῆς γραμμῆς τοῦ ἀρχαίου περιβόλου, ὕστερον δὲ ὀλίγον ἀπωτέρω, πρὸς νότον τῆς παρὰ τὸ ἐκκλησιδίου τῆς ἀγ. Τριάδος δεξαμενῆς. Ἐκατέραν τῶν θέσεων τούτων καὶ τὰ ἀναφανέντα αὐτόθι ἅς θεωρήσωμεν χωριστά.

Ἐν τῇ προτέρᾳ θέσει ἐξηκολούθησαν αἱ ἐκ τοῦ παρελθόντος ἔτους σκαφαὶ καὶ χωρὶς νὰ ἀρθῶσιν ἐκ μέσου τὰ μεγάλα τρία κωλύματα, ἅπερ ἤδη δις καὶ τρις ἐν ταῖς ἐπετείοις ἡμῶν λογοδοσίαις δεινολογοῦντες ἐμνημονεύσαμεν. Οὔτε τὸ ὑδραγωγεῖον δηλαδὴ οὔτε οἱ τοῦ φωταερίου σωλῆνες οὔτε ὁ τῶν ἀκαθάρτων τῆς πόλεως ὑδάτων ὀχετὸς

εἶχον μετατεθῆ ἢ ἄλλως οἰκονομηθῆ, ὅτε μετὰ τὴν ἐν μηνὶ Ἰουνίῳ τοῦ 1874 λογοδοσίαν μας ἔχοντες ἄκοντες ἤρχισαμεν πάλιν αὐτόθι τὰς σκαφὰς τὰς ζητητικὰς τοῦ Διπύλου, ἐλπίζοντες, ὅτι ὁ μέλλων χρόνος, ἴσως δὲ καὶ μέγα τι ἀρχαιολογικὸν εὕρημα, ὡς τις θεὸς ἀπὸ μηχανῆς ἐπιφαινόμενος ἤθελε φέροι τὴν εὐκταίαν λύσιν τῶν δυσχερειῶν, κινῶν καὶ τὰς νωθρευομένας διοικητικὰς ἀρχὰς πρὸς ἐνέργειαν τελεσφόρον, ἐξ ἧς ἅμα μὲν εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν, ἅμα δὲ καὶ εἰς τὴν υἰγιάν καὶ τὴν εὐπρέπειαν τῆς πρωτευούσης ὄφελος ἤθελε προέλθει· ἀλλὰ θαύματα πρὸς ἐκπληξιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐξέγερσιν τῶν δυνάμεων του δὲν γίνονται καθ' ἐκάστην, μᾶλλον δὲ ὁ κλῆρος τῆς ἀνθρωπότητος φαίνεται ὅτι εἶναι νὰ κάμνη μικρὰ καὶ ἐπίπονα βήματα πρὸς τὴν ἀνάτη ὁδὸν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐπιστήμης. Οὕτω λοιπὸν προέβημεν σκάπτοντες παρὰ τὴν γραμμὴν τοῦ ὑδραγωγείου, ἐνδοτέρω τοῦ νοτιωτέρου ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις πυλαίου ἀνοίγματος, τοῦ ὀρωμένου μεταξὺ δύο βάσεων πύργων. Ἐκεῖ εἶχε φανῆ ὑπόνομός τις παλαιά, χωρούσα ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, κακῶς δὲ ἐκτισμένη ἐκ μικρῶν καὶ μεγάλων λίθων, ληφθέντων ἐκ παλαιότερων κτισμάτων, ἐν οἷς ἦσαν καὶ τινες ἔχοντες ὄχι ἀσήμους ἐπιγραφάς, ἄλλοι δὲ ἦσαν γλυπτοί, τεμάχια μάλιστα σαρκοφάγων, δύο τριῶν, μετὰ μυθικῶν παραστάσεων, τέχνης τῶν ὑστέρων Ῥωμαϊκῶν χρόνων. Πάντα ταῦτα διαλύοντες, ὡς εἰκός, τὴν ἀκόκτιστον ὑπόνομον, ἐξήγομεν. Εἶτα δὲ χωρούσης τῆς ἀνασκαφῆς πλειότερον πρὸς ἀνατολάς, ἀνεφάνη ἡ ὑπόνομος γενναιοτέρα, μὲ σωζομένην ἑκατέρωθεν ἀρχὴν καμάρας στερεωτάτης ἐκ λίθων πωρίνων μεγάλων καὶ κανονικῶν καὶ μὲ στρῶσιν τοῦ κάτω ἐδάφους ἐπιμελῆ. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτω τότε ἐφαίνοντο ἐπὶ μῆνας τινάς, τῶρα δὲ ἀπὸ πολλοῦ ὄχι πλέον, διότι ὕδωρ ἐκεῖ πολὺ τὸ μὲν ἀναβρῦον, τὸ δὲ ὄμβριον ἐπεισρέον ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων τόπων τὰ καλύπτει ἐντελῶς

σχεδόν. Τότε δὲ, ἀφοῦ ἐπὶ μέτρα περίπου δέκα παρηκολουθήσαμεν τὴν ὑπόνομον, ἔχουσαν χαμηλὸν ὀριζόντειον στέγασμα κατὰ τὸ πλεῖστον συμπεπτωκὸς καὶ τὸ ὁποῖον καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ διελύομεν, ἵνα ἐξαγάγωμεν ἐξ αὐτοῦ μάρμαρα γλυπτὰ ἢ ἐνεπίγραφα, εἶδομεν ἐνώπιόν μας ὑφουμένην γέφυράν τινα καμαρωτὴν, τὰ ὀπίσω μὲν ἐκτισμένην πλίνθοις ὀπτοῖς, ἔχουσαν δὲ τὸ πρὸς δυσμὰς πρόσωπον ἀποτελούμενον ἐξ ἑνὸς ὑπερμεγέθους μαρμάρου λευκοῦ, ἡμικυκλίου σχήματος, ὅπερ ἐφαίνετο μὲν καὶ φαίνεται ἔτι ὑπερέχον τοῦ ὕδατος, ὡς τις ἀψίς, ἦτο δὲ ὄντως ὄχι ἄλλο ἢ στρογγύλου ποτὲ μεγάλου μνημείου βάσις ἡμίσεια. Ἐκεῖ δὲ τεθεῖσα ὀρθὴ κατὰ τοὺς χρόνους ἴσως τοῦ μεσαιῶνος καὶ στηριχθεῖσα ὑπὸ δύο ὀρθῶν μαρμάρων ἀπετέλει οἶον πρόσωπον τοῦ ὑψηλοτέρου μέρους τῆς ὑπονόμου καὶ ἐν μέρει αὐτὴν ἀπέφρασσε καὶ πάλιν ἤνοιγε διὰ θύρας καὶ θυρίδος, τῶν μορφουμένων μεταξὺ τῶν δύο ὀρθῶν μαρμάρων, τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὰ δὲν ἦσαν ἐπὶ τούτῳ εἰργασμένα, ἀλλὰ εἰλημμένα ἐκ παλαιῶν ἄλλων κτισμάτων καὶ ἐνεπίγραφα. Τὸ παράξενον τοῦτο κτίσμα μένει οὕτω ὡς τὸ εὔρομεν. Ἡ δὲ σκαφὴ προχωρήσασα ἐσωτέρω μέχρι τινός ἔδειξε τὴν ὑπόνομον ὄχι καλῶς διατηρουμένην καὶ διακοπτομένην δὲ πῶς διὰ τινων μεγαλολίθων τοίχων, διεύθυνσιν δὲ ἔχουσαν μᾶλλον νοτιοανατολικὴν πρὸς τὴν πόλιν, ἣν ὁμως δὲν ἠδυνήθημεν νὰ παρακολουθήσωμεν, διότι ἤδη εἶχομεν φθάσει τὸ τρομερὸν τῆ ἀρχαιολογικῆ Ἑταιρίᾳ πρᾶγμα καὶ ὄνομα—ὄρια ἰδιοκτητοῦ ἀγροῦ. Ἴσως ἡ ὑπόνομος αὕτη εἶναι τὸ τέρμα ἐκεῖνης, εἰς τὴν ὁποῖαν ποτὲ καὶ ὁ μακαρίτης Ῥόσος καὶ ἄλλοι, ἐσωτέρω τῆς πόλεως εὐρόντες τινὰ κἀθοδον, εἰσέδυσαν καὶ εἶπαν, ὅτι ἦτο ἐν μέρει κιονοστήρικτος καὶ ἐχώρει πρὸς τὸν νῦν μητροπολιτικὸν ναόν. (*) Ἡ δὲ ἑταιρία ἡμῶν τῷ 1858 ἀναζη-

---

(*) Ἴδε Ross, *Archaeolog. Aufsätze*, 1, σελ. 154—6.

τήσασα τὴν θρυλουμένην κάθοδον διὰ σκαφῆς παρὰ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Φιλίππου καὶ δυτικομεσημβρινῶς αὐτοῦ, δὲν ἐπέ- τυχε νὰ τὴν εὑρη, φαίνεται δὲ ὅτι κρύπτεται ὑπὸ τὰς προτε- λευταίας οἰκίας τὰς ἐπὶ τῆς βορείας γραμμῆς τῆς ὁδοῦ Ἀδρι- ανοῦ, ὡς ἔχομεν λόγους νὰ εἰκάζωμεν(*) Ταῦτα παρεκβατικῶς ἐκ δὲ τῶν ἀνευρεθέντων ἐν τῇ ἀνασκαφῇ, περὶ ἧς ἡμῖν ὁ λόγος, δὲν κρίνομεν ἐνταῦθα ἀρμόδιον νὰ ἀναφέρωμεν (**)
 ἄλλα, εἰμὴ δύο τρία μεγίστων διαστάσεων τμήματα δωρικοῦ γείσου ἐκ λίθου πωρίνου, τὰ ὅποια ἦσαν ἐν ἄλλοις μετα- γενεστέροις κτίσμασιν ἐνωκοδομημένα, ἡμεῖς δὲ τὰ ἐξηγά- γομεν καὶ ἐκεῖ παρὰ τὸ καλόκτιστον μέρος τῆς ὑπονόμου τὰ ἀφήσαμεν, σχεδὸν κατὰ χώραν ὅπου εὑρέθησαν. Ἄξια κρίνομεν αὐτὰ σημειώσεως καὶ μελέτης παρ' ἀρχιτεκτόνων, ἵνα, εἰ δυνατόν, ἐξευρεθῇ τῷ χρόνῳ, εἰς τίνα ἄρα γε ποτε ἀνῆκον οἰκοδομὴν, εἰς τὸν περιβόλον καὶ τὴν αὐτοῦ που πλη- σίον ὑποτιθεμένην πύλην, ἢ εἰς στοάν τινα, ἐξ ὧν μνημο- νεύει ὁ Πausanias κατὰ τὴν εἴσοδόν του εἰς τὸν ἔσω Κερα- μεικόν; Εἰς ἐν δὲ ἄλλο μέρος, βορειότερον τοῦ τόπου περὶ οὗ τῶρα λαλοῦμεν, ἐντὸς τοῦ περιβόλου καὶ πλησιέστατα τῇ θέσει, ἐνθα ἡ τοῦ Ξενοφάνους γνωστὴ ἐπιγραφὴ εἶχε προπέρουσιν εὑρεθῇ, ἀνεσκάψαμεν, κατὰ τύχην σχεδὸν, δύο ἐκ λίθου Πεντελῆσιου ἀκέφαλα καὶ ἄχειρα φυσικοῦ μεγέθους ἀγάλματα, τὸ ἐν πιθανῶς Ἀσκληπιοῦ, τὸ δὲ θηλείας τινὸς θεότητος, ἴσως Ἀρτέμιδος, τὰ ὅποια μετὰ ταῦτα μετεκομί-

(*) Αὐτοῦ που, ὡς 100—120 βήματα δυτικῶς τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Φιλίππου, ἐπὶ τῆς βορείας γραμμῆς τῆς ὁδοῦ Ἀδριανοῦ, κτιζομένης τῷ 1860 οἰκίας τι- νός, εὑρέθη εἰς ἱκανὸν βάθος ὑπόνομος ἐστεγασμένη ἐν μέρει ὑπὸ μεγίστων ἀρχαίων ἐπιτομβίων στηλῶν καὶ ἄλλων μαρμάρων. Ἴδε Ἐπιγραφὰς Ἑλλη- νικὰς κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνεκδότους, φυλλάδιον Α' ἐν Ἀθήναις, 1860, ἐν σελ. 29. Ἄλλὰ τίς ἠδύνατο καὶ τότε καὶ τῶρα νὰ ἀναζητήσῃ ὑπὸ τόσας ἰδιωτικὰς οἰκίας τὴν διεύθυνσίν της!

(**) Ἐν Ἀθηναίῳ τόμ. 3, σελ. 267—273 ἐδημοσιεύθησαν ὅχι ὀλίγαι λεπτομέρειαι καὶ αἱ κυριώτεραι τῶν εὑρεθειῶν αὐτῆς ἐπιγραφῶν.

οθησαν εἰς τὸ ἐθνικὸν Μουσεῖον. Ἡ τέχνη των ὄχι ἀξιοκαταφρόνητος. Ἐπλανήθη δὲ ἡ ἀνασκαφὴ καὶ εἰς ἄλλα μέρη, ἔξω τοῦ περιβόλου, ἔνθα δὲν ἐκωλυόμεθα, καὶ εὐρέθησαν διάφοροί τινες θεμέλιοι κτισμάτων δυσερμηνεύτων, μάλιστα πρὸς βορρᾶν τοῦ ὑδραγωγείου, ἃ καὶ νῦν φαίνονται εἰς βάθος πέντε καὶ τι πλέον μέτρων, καὶ τάφοι αὐτόθι ὀλίγοι εἰς τὸ αὐτὸ βάθος, ἐξ ὧν εἷς εἶχεν ἓν μέγα ἀρχαϊκώτατον ἀγγεῖον μέγαρας περὶ τὸν λαϊμὸν ἀνδρῶν στενοτάτης ὀσφύος, ἄλλος δὲ πλησίον μίαν στάμνον μὲ γραφὰς τοῦ Διονυσιακοῦ μύθου, τέχνης τῆς ἐν ἀκμῇ. Ἐν ἄλλῃ δὲ θέσει βορειότερον καὶ πλησιέστατα τῷ περιβόλῳ ἐντὸς τοίχου τετραγώνου ἀσβεστοκτίστου εὐρέθη παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα κεκρυμμένη οὔσα λάρναξ μεγάλη μαρμαρίνη, κεκοσμημένη γλυφαῖς καὶ κάλυμμα ἔχουσα διαμεμορφωμένον εἰς κλινοστρωμνὴν, ὅλως δὲ ἀλύμαντος, τὴν ὁποίαν ἀνοίξαντες εὕρομεν ἔσω δύοσκελετοὺς καὶ πλούσια χρυσακτερίσματα, ἐν οἷς καὶ ζεῦγος ψελλίων ἐγγράμματον, ἔχον τὰ «Φιλωτέρα Ἀμυμώνης,» πιθανῶς τὸ ὄνομα τοῦ ἑτέρου τῶν νεκρῶν καὶ χρυσοῦν νόμισμα μνημόνιον τοῦ Ἀδριανοῦ Καίσαρος, περὶ τῶν ὁποίων ἅμα τῇ εὐρέσει ἐγράφησαν ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ἐνταῦθα ἱκανὰ καὶ περιττὸς τῶρα ὁ πλείων περὶ αὐτῶν λόγος. — Εἶτα ἐχωρήσαμεν πρὸς τὰ μεσημβρινοδυτικὰ μέρη, καὶ ἐκεῖ, μεσημβρινῶς τοῦ ὑδραγωγείου, εὕρομεν μίαν ἐκτενῆ γραμμὴν τοίχου, ἐξ ὀγκωδῶν μαρμάρων καὶ πωρίνων λίθων ἐκτισμένην καὶ ὑποδεικνύουσαν τὴν πρὸς δυσμὰς καὶ τὸ ἐκκλησίδιον τῆς ἀγ. Τριάδος ἐξακολούθησιν τῆς προμνημονευθείσης ὑπονόμου, διότι καὶ βορείως τοῦ ὑδραγωγείου ὁμοία γραμμὴ τοίχου καὶ πρότερον εἶχε φανῆ, οἷον ἔρυμα τι αὐτῆς ἐκατέρωθεν. Ταύτην τὴν γραμμὴν τοίχου, οὔσαν ὄχι κανονικῶς ἐκτισμένην, ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαῖον νὰ διαλύσωμεν ἐν μέρει, διότι ἐβλέπομεν ὅτι εἶχεν ἐνφοδομημένα ὄχι ὀλίγα ἐπιτάφια μνημεῖα ἐνεπίγραφα. Ὅθεν ἐξηγάγομεν ἱκα-

νά ἐξ αὐτῶν, ἕως ὅτου πλησιάσαντες εἰς τὸ ἐκκλησίδιον τῆς ἀγ. Τριάδος, εἶδομεν ἀριδῆλως σωζομένην ὑπὸ τὸ ὕδραγωγεῖον μίαν πλευράν τῆς μεγαλολίθου καὶ κανονικῆς ὑπόνομου, ὃ δὲ περὶ αὐτὴν χῶρος ἐπαρουσίαζεν ἐν ἀταξίᾳ θεμελίους τινὰς κτισμάτων, ἀλλὰ καὶ λάρνακας νεκρῶν, ὅμως δὲ ἐφαίνετο καὶ φαίνεται ἔτι, ὅτι ἐκεῖθεν πρὸς βορρᾶν ἔστρεφέ ποτε ἡ ὑπόνομος, ἀλλὰ κατεστραμμένη ἢ τὸ πλεῖστον ἢ ἐντελῶς, καὶ ἔτεινε πρὸς τὴν εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα ἄγουσαν ὁδόν. Ἐνταῦθα ἡ σκαφή ἀφοῦ ἔφθασε, πλησιέστατα τῷ ἐκκλησιδίῳ καὶ παραπλεύρως αὐτοῦ πρὸς τὸ βόρειον μέρος, εἰς βάθος 4 1/2 μέτρων, ἔδειξεν, ὅτι τὸ ἔδαφος συνίστατο ἐξ ἄμμου τὸ πλεῖστον ποταμοκλύστου καὶ συντριμμάτων κεραμίων, ὅπερ ἄξιον τῷ ὄντι παρατηρήσεως, διότι οὕτως ἐξέλιπε πᾶσα ἔννοια περὶ λόφου ἐνταῦθα πετρώδους φυσικοῦ, ὁποῖον πάντες οἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντες τοπογραφικοὶ πίνακες ἐσημείουν τὸν τόπον, ἐφ' οὗ τὸ ἐκκλησίδιον. Ἡμεῖς δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι ἂν ποτε τὸ ἐκκλησίδιον καθαιρεθῆ, θὰ ἔχη τις νὰ σκάπτῃ ὑπ' αὐτὸ εἰς πέντε τοῦλάχιστον μέτρων βάθος, πρὶν ἢ εὔρη τὸ ἐν τῇ ἀρχαιολογικῇ γλώσσει λεγόμενον πρηνικὸν ἔδαφος

Ἀπὸ δὲ τῆς 10 Φεβρουαρίου 1875 μετεβίβασαμεν τοὺς σκαφεῖς εἰς τὸν τόπον τῆς ποτὲ μεγάλης Στακτοθήκης, ἐντὸς ὄντα τοῦ ἀρχαίου περιβόλου. Ἐκεῖ εἰς ὀλίγον βάθος καὶ πλησιέστατα καὶ σχεδὸν κολλητὰ εἰς τὸν ἀρχαῖον περιβόλον ἐφάνησαν θεμέλιοι ἰδιωτικῶν οἰκιῶν, πιθανώτατα τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ὡς εἰκάζεται ἐκ τινων ἰδιοτήτων τοῦ διαγράμματός των. Ὡς τὸ πολὺ ἐφάνησαν τὰ ἐδάφη των ἐστρωμένα μὲ ψηφίδας κινῆς ἐργασίας, τινὰ δὲ δωμάτια, ὑπεράνω τῶν θεμελίων ὡς 1 καὶ 1 1/2 μέτρον σωζόμενα, εἶχον καὶ ἔχουσιν ἔτι (*) διατηρούμενα τὰ θυραῖα

(*) Καὶ θὰ ἔχωσιν ὅσον χρόνον εὐδοκήσωσι τὰ ἀγιοῦπαιδα τῆς πλησίαν συνοικίας. Διὰ πᾶν δὲ ἐνδεχόμενον ἐκδίδεται σήμερον σχέδιον αὐτῶν.

ἀνοίγματα μὲ χαλκᾶ κοιλώματα, ἐφ' ὧν ποτε οἱ στρόφιγγες ἐκινεῦντο, ἔσθθεν δὲ ἐπὶ τῶν τοίχων διατηρεῖται: χρίσμα ἦτοι κονίαμα καθ' ὅλου μὲν λευκόξανθον, ἔχον δὲ ἐρυθροῦ, πρασίνου καὶ κιτρίνου χρώματος ζώνας διαφόρους, ὑπὸ τὰς ὁποίας κατωτάτω περιθέουσι καὶ κοσμήματά τινα μεγάλα ἐρυθροῦ χρώματος ἀνθεμοειδῆ, ἀπομιμούμενα ἄπῳς ἑλικας Ἰωνικῶν κιονοκράνων, πεφορτωμένας μὲ σχήματά τινα τριαινοειδῆ, χονδροειδοῦς μὲν τέχνης, ἀλλὰ πάντως ἔτι τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ ὄχι τοῦ μεσαιωνικοῦ. Αὕτη ἡ περὶ τῆς ἐποχῆς τῶν οἰκιῶν τούτων γνώμη ἐκρατύνθη καὶ ἐκ τῆς αὐτόθι εὐρέσεως συμπαγοῦς τινος βώλου ἀργυρῶν Ἀπτικῶν νομισμάτων, τετραδράχμων τε καὶ δραχμῶν, ἐν ὄλῳ 58 (36 μὲν τετράδραχμα, 22 δὲ δραχμαί·) τὰ ὁποῖα καθαρισθέντα ἐφάνησαν τὰ πλεῖστα ὄντα τῶν χρόνων τοῦ βασιλέως Μιθριδάτου, καὶ τινα αὐτῶν λίαν σπάνια ἢ καὶ μοναδικά. Ἄλλως ἡ θέσις αὕτη, καθαρισθεῖσα εἰς ἰκανὴν ἔκτασιν, δὲν ἀνέδειξε πολλοῦ λόγου ἄξια, διότι καὶ δὲν ἐσκάψαμεν βαθέως, μὴ θέλοντες νὰ ἀφανίσωμεν τὰ ἐδάφη τῶν οἰκιῶν.

Ἄφου δὲ ὅλον τὸν χώρον ἠρευνήσαμεν ὅσος ἦτο τοῦ δημοσίου, καὶ δὲν μᾶς ἐσυγχωρήθη νὰ προδῶμεν περαιτέρω, ἀνιχνεύοντες τὸν παρὰ ταῖς ἀρχαίαις ἰδιωτικαῖς οἰκίαις περίβολον, ὅπως ἐποθοῦμεν, μετέβημεν περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου πρὸς σκαφᾶς εἰς τὸ προμνημονευθὲν μέρος, τὸ πρὸς νότον τῆς δεξάμενης τῆς ἀγ. Τριάδος. Κυρίως ἡμεῖς εἶχομεν ζητήσῃ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀνασκαφὴν τὸν τόπον, τὸν πρὸς δυσμᾶς τῆς δεξάμενης καὶ ἀριστερὰ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ, ἐλπίζοντες αὐτοῦ σειρὰν ἦτοι γραμμὴν ἀρχαίων μνημάτων ἐπισήμων νὰ εὕρωμεν, ἀλλ' ἔνεκα δυσκολιῶν τινῶν ἡ Κυβέρνησις τὸν παρακείμενον τόπον μόνον μᾶς παρεχώρησε, τὸν πρὸς νότον, ὅστις εἶναι ἐπὶ τῆς νέας ὁδοῦ Πειραιῶς ἐν δεξιᾷ κατιόντων καὶ ἐδέχθημεν ἐκεῖ νὰ σκάψωμεν, ἐπ' ἐλπίδι νὰ ἐπιτύχωμεν γραμμὴν ἄλλην μνημάτων, ἀπὸ τοῦ γνωστοῦ

Χαρωνείου μνήματος πρὸς δυσμὰς κατ'εὐθεΐαν. Ὅθεν τέσσαρας ἐκεῖ ὄλους μῆνας μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου ἐσκάπτομεν, ὄχι ὁμως ἀποκομίζοντες ἀλλαχῶ τὰ χώματα, ἀλλὰ ἀφοῦ ἐβλέπομεν, τί περιεῖχον τὰ βάρη καὶ ἐξήγομεν ὅτι ἀρχαῖον ἦτο ἐξαγώγιμον, πάλιν ἐπερρίπτομεν τὰ χώματα εἰς τὸ ἀνεσκαμμένον μέρος καὶ οὕτω προέβημεν ἀνερευνησαντες ἕκτασιν γῆς ὡς 75 μέτρων μήκους καὶ 25 πλάτους. Ἦδυνάμεθα δὲ ταύτην τὴν μέθοδον ἐνταῦθα ν' ἀκολουθήσωμεν, διότι δὲν εὐρίσκοντο μνήματα ὀρθὰ ἢ ἄλλα κτίσματα στερεά, ἀλλὰ ταφαὶ πολλαὶ καὶ ἐπάλληλοι, ἢ ἕκ κεράμων συνηνωμένων τεγοσιδῶς πρὸς ἐπικάλυψιν τοῦ νεκροῦ, ἢ ὡς λάκκοι ἐπιμήκεις ἐν τῇ γῆ ἐσκαμμένοι, ἢ καὶ, τὸ περιέργον, ὅσα πλεῖστα κεκαυμένα καὶ ἄκαυτα, ὡς στρώματα ἢ φλέβες ἐν τῇ γῆ ἀνεφαίνοντο πολλαχῶ, εἶεν πολυάνδριά τινα. Μόνον δὲ δύο τρεῖς κιονίσκοι ἐπιτύμβιοι, εὐρεθέντες ὀρθοὶ εἰς ὀλίγον βάθος, ἀφέθησαν παρ' ἡμῶν κατὰ χώραν καὶ μία ὡσαύτως στήλη τῶν πλατειῶν. Ἐνα δὲ ὄγκον κτιστὸν τετράγωνόν πως, ἀλλ' ἄμορφον, διότι εἶχον ἀπ' αὐτοῦ πρόπαλαι ἀφαιρηθῆ αἱ ἐπικαλύπτουσαι τὰς πλευράς του λεπταὶ μαρμάρου πλάκες, ἐσκεπάσαμεν πάλιν, σημειώσαντες μόνον τὴν θέσιν του. Οἱ τάφοι πάντες ἦσαν εἰς παντοίας διευθύνσεις καὶ ἄλλοι μὲν αὐτῶν εἶχον κτερίσματα, ἄλλοι δὲ ὄχι. Ταῦτα δὲ ἦσαν παντοῖα, μόνον ὄχι πήλινα εἰδῶλια, εἰ δὲ τινα τοιαῦτα ὀλίγα εὗρομεν σῶα ἢ βεβλαμμένα, ἦσαν ἐσκορπισμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐν τῇ γῆ. Τὰ τιμιώτατα δὲ τῶν εὐρεθέντων, πλὴν τινων ἀναγλύφων ἐπιτυμβίων ὄχι μεγάλων καὶ πολλῶν ἐπιγραφῶν, ἦσαν πρῶτον δύο εὐμεγέθεις Σειρήνες μαρμάρειναι, ὧν ἡ μία σώζει καὶ τὴν κεφαλὴν, εὐρεθεῖσαι ὄχι ἐπὶ τῶν ἰδίων μνημάτων, δι' ὃ καὶ ἀπεκομίσθησαν παρ' ἡμῶν εἰς τὸ ἐθνικὸν Μουσεῖον, καὶ δεύτερον ἀγγεῖα πήλινα πολλὰ, μάλιστα λήκυθοι, τῶν λευκῶν, μετὰ γραφῶν, ἐν αἷς πρωτεύει μία ἢ τὸν Χάρωνα ἔχουσα ἐν τῷ πορθμείῳ καὶ παρὰ

τὴν δονακόφυτον ὄχθην τῆς λίμνης γυναῖκα προσερχομένην ἵνα εἰς τὸ πορθημεῖον ἀναληφθῆ. Πλεῖσται δὲ ἄλλαι λήκυθοι τοῦ ἀρχαίου ῥυθμοῦ μετὰ γραφῶν καὶ ἄλλα μικρὰ πρὸ πάντων καὶ πολύσχημα ἀγγεῖα βραχέως οὕτω ἀναφέροντες, ἵνα μὴ ὄλως τὰ παραδράμωμεν, ἐξαίρομεν ἔτι δύο τῶν μειζόνων στάμνων ἦτοι ὑδριῶν, τὴν μὲν ἔχουσαν γραφὴν τῆς κρίσεως τοῦ Πάριδος, τὴν δὲ Ἀμαζονομαχίαν, καὶ οὕτω τὸν περὶ ταύτης τῆς ἀνασκαφῆς λόγον παύομεν.

Ἐδαπανήθησαν εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τὰς περὶ τὸ Δίπυλον καὶ κατὰ τὴν Στακτοθήκην δρ. 23569» 20. Εἰς δὲ τὰς τῶν τάφων 3741» 60. Εὐχαρίστως δὲ ἀγγέλλομεν τοῖς ἑταίροις, ὅτι ἡ περὶ τοὺς τόπους τούτους τοῦ Διπύλου καὶ τοῦ ἔξω Κεραμεικοῦ ἐν γένει σκαφὴ εὐκολωτέρα ὅπως οὖν θὰ γίνῃ εἰς τὸ μέλλον Συμβούλιον, ἐπειδὴ πρὸ τριῶν περίπου μηνῶν συνετελέσθη παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἡ μετὰθεσις τοῦ ἐκεῖ ὑδραγωγείου, ἂν δὲ καὶ πρὸς διοχέτευσιν τῶν ἀκαθάρτων καὶ τῶν λιμναζόντων ὑδάτων κατασκευασθῆ ὑπόνομος, ὡς μᾶς ἐδόθη ἀρτίως ὑπότιγχεσις παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (*), τότε δὲν μένει σχεδὸν ἄλλη εὐχὴ ἡμῶν ὑπόλοιπος, εἰμὴ ἡ περὶ μεταθέσεως τῶν τοῦ φωταερίου σωλήνων.

Μικρὰ δὲ τις ὀλίγων ἡμερῶν σκαφὴ ἐγένετο ἀρχὰς Δεκεμβρίου τοῦ 1874 ἐν τῇ κοίτῃ τοῦ Ἰλισσοῦ οὐ μακρὰν τῆς μεγάλης γεφύρας, ὑπὲρ ἣν διέρχεται ὁ σιδηρόδρομος. Εἶχεν ἐκεῖ εὐρεθῆ τυχαίως ἐν καλὸν καὶ μέγα ἐπιτύμβιον ἀναγλύφον, κατὰ τι ὅμως κολοβόν, ὅπερ κατέσχευεν ἡ Κυβέρνησις καὶ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν Ἐταιρίαν νὰ κάμῃ τινὰ περαιτέρω ζήτησιν, μήπως εὐρεθῆ τὸ λεῖπον μέρος τοῦ ἀναγλύφου. Ἄλλ' ἐκεῖνο μὲν δὲν εὐρέθη, ἄλλου δὲ ὀγκωδεδστάτου ἀναγλύφου μέ-

---

(*) Ἡδὴ ἐνῶ ταῦτα τυποῦνται (μέσα Μαρτίου), ἔχει ἀρχίσει ἡ τῆς ὑπόνομου κατασκευὴ.

ρος άνεσκάφη, ἔχον 3 μορφὰς ἀκεφάλους, καὶ εἷς κιονίσκος ἐπιτύμβιος, ὅστις, ὡς καὶ τὸ ἀνάγλυφον, εἶχαν ἐντοιχιισθῆ ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς πιθανῶς χρόνοις εἰς τινα γραμμὴν τοίχου ἀποτελοῦντος αἱμασιὰν τοῦ ποταμοῦ. Ταῦτα ἐξήχθησαν ἐκεῖθεν τῇ δαπάνῃ δρ. 132.

Ἐγένετο καὶ ἐν τῇ Ἄ τ τ ἄ λ ο υ σ τ ο ᾱ ἐργασία τις τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1874. Περὶ τὴν στοὰν ταύτην ἀπὸ τοῦ 1860 ἀσχολεῖται ἐκ διαλειμμάτων ἡ Ἐταιρία, ὡς ἐκάστοτε αἴρονται τινα τῶν ἐμποδίων, τῶν κωλύοντων τὴν ἀποτέλεσιν τοῦ ὄλου ἔργου. Κατεδαφίσθη λοιπὸν ἡ πρὸς τῷ βορειοδυτικῷ αὐτῆς ἄκρῳ ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ, καὶ οὕτως ἠλευθερώθη ἐντελῶς μὲν ὄχι τὸ ὄλον ἄκρον, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἀνεδείχθη κάλλιον ἢ ἐκεῖ ἐν τετραγώνῳ εἰσοχῇ πρότερον (τὸν Ἀπρίλιον) ὑποφανεῖσα ἐξέδρα (*) καὶ ἐγνώσθη, ὅτι ἦτο αὕτη ἠκοδομημένη ἐπ' αὐτοῦ τοῦ χείλους τοῦ πρὸς βορρᾶν μεγαλολίθου κρηπιδώματος τῆς ὄλης οἰκοδομῆς, ἐνθα καὶ οὐδεμία δευτέρα θύρα ἢ κλίμαξ ἄγουσα πρὸς τὸ χαμηλότερον ἔδαφος ἐφάνη ὑπάρχουσα, ὡς πρότερον εἰκάζετο. Ἡτο λοιπὸν τὸ βόρειον τῆς στοᾶς ἄκρον διάφορον τοῦ νοτίου κατὰ τινα. Περὶ τῆς στοᾶς ταύτης ἐξέδωκεν ὀλίγῳ πρὸ τῶν ἡμετέρων τελευταίων ἐργασιῶν μονογραφίαν ἀξιόλογον ὁ ἐκ Βερολίνου ἀρχιτέκτων Adler, καὶ ἐδοκίμασε νὰ ἀναπαραστήσῃ τὸ ὄλον αὐτῆς σχέδιον καὶ τὴν ἀποψιν ὡς πιθανώτατα. Ἐλπίζει τὸ Συμβούλιον, προσεχῶς καὶ ἄλλαι τινὲς ἐργασίαι ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας αὐτόθι νὰ τελεσθῶσι, καὶ τότε, νο-

---

(*) Ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ 1874 ἐν σελ. 22 ἀφηγούμενοι τὰ κατὰ τὴν στοὰν ἔργα δὲν ἠδυνήθημεν νὰ διακρίνωμεν ἀκριβῶς τὴν ἐξέδραν, διότι ἡ μετακόμισις τῶν χωμάτων δὲν εἶχε συντελεσθῆ, ἠνομάσαμεν δὲ «ἐδῶλια δύο ἐσωτέρῳ τῶν δύο παραστάδων τῆς ἐκεῖ θύρας». Νῦν δὲ λέγομεν, ὅτι ἡ θύρα δὲν παρέχει ἔξοδον ἔξω τῆς οἰκοδομῆς, ἀλλ' εἶναι μόνον ἄνοιγμα πρὸς ἓνα μικρὸν τετραγώνον χώρον, ὅστις κατὰ τὰς τρεῖς πλευράς του ἔχει συνεχῆς ἐδῶλιον καὶ εἶναι αὐτὸ δὴ τοῦτο ὅπερ ἐξέδραν καλοῦμεν.

μιζομεν, θὰ εἶναι καιρὸς νὰ ἐπενέγκῃ ὁ προμνηθεὶς λόγιος ἀρχιτέκτων τὰς δεούσας προσθήκας καὶ μεταβολὰς εἰς τὰ σχέδιά του.

Ἐδαπανήθησαν εἰς τὴν τελευταίαν ἐν ἧτ Ἀττάλου στοᾶ ἔργασίαν καὶ εἰς τινὰς ἐπισκευὰς αὐλογύρων κτλ. δραχμ. 974:15.

Ἰδίως δὲ ἐπισκευὴ ἀρχαίου μνημείου ἐγένετο μία. Ὑπεστηρίχθη τὸ βᾶθρον τοῦ γνωστοῦ κολοσσιαίου ἀγάλματος, τοῦ ἐπὶ τοῦ νησιδρίου, τοῦ πρὸ τοῦ λιμένος Ῥάφης τῆς Ἀττικῆς, διότι, καθ' ἃς ἔχομεν πληροφορίας, ἠπειλεῖτο ἡ πτώσις του. Τώρα ἀφοῦ ἔγινεν ἡ δέουσα ὑποικοδομὴ καὶ περίζωσις διὰ στερεῶν σιδηρῶν στεφανίων ἐπιστάσις τοῦ Π. Σταματάκη καὶ δαπάνη δρ. 647:10, ἠσφαλίσθη καλῶς.

Εἰς ἀναστηλώσεις δέ, ἰδρύσεις, συγκολλήσεις, μετακομίσεις ἀρχαίων καὶ ἄλλα τοιαῦτα Μουσειακὰ ἔργα ἐδαπανήθησαν δρ. 564:50.

Ἐνταῦθα περίπου ἀρμόζει νὰ μνημονεύσωμεν καὶ ἑνὸς πολυδαπάνου ἔργου τῆς δεκαοκταμηνίας ταύτης, ὅπερ οὔτε ἐπισκευὴ οὔτε ἀνασκαφὴ κυρίως δύναται νὰ ὀνομασθῇ, διότι εἶναι καθαίρεσις, κατεδάφισις ἀρχαίας οἰκοδομῆς, πρὸς ἀποκάλυψιν καὶ ἀνάδειξιν ἄλλης ἀρχαιοτέρας καὶ τιμιωτέρας, ἐννοοῦμεν τὴν καθαίρεσιν τοῦ ἐπὶ τῆς Ἀθηνῶν ἀκροπόλεως μεσαιωνικοῦ πύργου, τὴν ὁποίαν τὸ Συμβούλιον ἐξετέλεσε τῇ γενναίᾳ χορηγίᾳ τοῦ παρ' ἡμῖν ἀπὸ ἐτῶν διατρίβοντος φιλαρχαίου ἀνδρὸς Ἐνρίκου Σχλιέμανν. Εἶχε σχεδὸν λάβει παρὰ τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως τὴν ἄδειαν τῆς καθαίρεσεως ὁ ἀνὴρ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1874 καὶ εἶχε συμφωνήσει τὸ ἔργον μετὰ τινος ἐξῶ ἔργολάβου ἀντὶ 13 χιλιάδων δραχμῶν καὶ εἶχε δώσει αὐτῷ καὶ ἀρραβῶνα 4 χιλ. δραχμῶν, ὅτε ἡ ἄδεια ἀνεστάλη καὶ δὴ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, διότι ἡ Κυβέρνησις πρὸ πολλοῦ καὶ αὐτὴ ἐβουλεύετο νὰ κατεδαφισθῇ τὸν πύργον, τὸν τόσον ἀπρεπῶς ἐπικαλύπτοντα μέρος τῶν

γεραρῶν Προφυλαίων καὶ διαφθείροντα τὴν ἀρμονίαν τῶν γραμμῶν τῆς ὅλης ἀκροπόλεως, ἀνέβαλλε δὲ τὸ ἔργον διὰ τὴν πολλὴν ἀπαιτουμένην δαπάνην· ἀλλ' ὅπωςδῆποτε ἡ ἄδεια τότε δὲν ἐδόθη. Ὅθεν ὁ Σχλίεμανν προσήνεγκεν εἰς τὴν Ἐταιρίαν ἡμῶν τὰς 9 χιλιάδας δραχμῶν, ἃς ἔμελλε νὰ δώσῃ ἔτι εἰς τὸν ἐργολάβον, ἂν ἐξετελεῖτο τὸ ἔργον, καὶ ἀφῆκεν εἰς αὐτὴν τὴν φροντίδα τῆς τοῦ ἔργου ἐκτελέσεως ἐν καιρῷ εὐθετωτέρῳ. Ὁ καιρὸς οὗτος ἦλθε διὰ τε τὸν ἐν-θουσιώδη δωρητὴν καὶ διὰ τὸ τῆς Ἐταιρίας Συμβούλιον μετὰ 11 μῆνας, ἦται τὸν Ιούνιον τοῦ 1875. Ἡ Κυβέρνησις ἔδωκεν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς Ἐταιρίας τὴν ἄδειαν τῆς καθαιρέσεως καὶ τὸ ἔργον ἐτελέσθη καλῶς, στέρξαντος καὶ τοῦ ἐργολάβου νὰ λάβῃ μόνον 8 ἔτι χιλιάδας δραχμῶν, ὥστε αἱ χίλια ἔμειναν εἰς ὄφελος τοῦ ταμείου τῆς ἐταιρίας. Εἶναι δὲ περιττὸν νὰ ἀναφέρωμεν εἰς τὴν μνήμην τῶν ἐνταῦθα συνηγμένων ἐταίρων ὅ,τι αὐτοὶ ἰδίους ὄμμασιν εἶδαν ἀναβάντες πολλάκις εἰς τὴν ἱεράν ἄκραν καὶ γινώσκουσι καλῶς, ὅτι δηλ. πλεῖστα καὶ μέγιστα μέλη ἀρχιτεκτονικὰ τῶν Προφυλαίων, βαρβάρως ποτὲ ἐντειχισθέντα εἰς τὸν πυργῆρη ἐκεῖνον ὄγκον, ἐξήχθησαν καλῶς, ὡσαύτως δὲ καὶ σπουδαῖαι ἐπιγραφαὶ ἱκαναὶ καὶ γλυπτὰ τινὰ ὅχι ὅλως λόγου ἀνάξια, τὸ δὲ μέγιστον, ἀνεδείχθη ἢ ἑτέρα τῶν περυγῶν τοῦ Μνησικλείου ἀρχιτεκτονήματος κατὰ τὸ ἀρχικόν της σχέδον καὶ ἀποκατέστη ἡ Ἑλληνικὴ φυσιognωμία τοῦ τηλαυγοῦς προσώπου τῆς ἀκροπόλεως καθαρὰ καὶ ἀμιγῆς παντὸς ὀθνείου, ἐφ' οἷς πᾶσι χάριν ὁμολογοῦμεν εἰς τὸν αἴτιον.

Ἐγένοντο καὶ κατὰ τὴν δεκαοκταμηνίαν ταύτην ἀγοραὶ ἀρχαίων ἔργων τέχνης καὶ ἐπιγραφῶν πρὸς πλουτισμὸν τοῦ Μουσείου τῆς Ἐταιρίας, τοῦ ἐν τῷ Βαρβακείῳ. Τὸ δαπανηθὲν ποσὸν εἶναι δρ. 3893:50. Ὀλίγα δὲ σχετικῶς πρὸς ἄλλα ἔτη ἡγοράσθησαν ἀρχαῖα, τὸ μὲν διότι ὀλίγα ἐν γένει ἄξια λόγου ἐκομίσθησαν εἰς ὅψιν τοῦ Συμβουλίου, τὸ

δὲ διότι δὲν συνεφωνήσαμεν μετὰ τῶν πωλητῶν, τιμιουλκούντων ὑπερμέτρως. Τὸ νὰ ἔρχωνται ὀλίγα εἰς ὄψιν τοῦ Συμβουλίου ἀρχαῖα ἔχει αἰτίαν διττήν· πρώτην, ὅτι ἀπλοῖκοί τινες κάτοχοι ἀρχαίων φοβοῦνται πάνυ παραλόγως τὴν Ἑταιρίαν ὡς τινὰ ἀρχήν, δυναμένην εἶθεν καὶ κατάσχεσιν νὰ κάμνη τῶν παρ' ἰδιώταις ἀρχαίων ἄνευ ἀποζημιώσεως· δευτέραν δὲ, ὅτι οἱ ἐνταῦθα ἀρχαιοκάπηλοι, οἱ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ἀρχαίων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν παρανόμως διενεργοῦντες, ἔχουσι παρὰ τὰς πολλοῖς ἤδη πρὸ καιροῦ διαβεβλημένον τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας, ὅτι τάχα δὲν προσφέρει δικαίας τιμάς. Οὐδέτερον τούτων ἀληθεύει.

Ἄνοιγει δὲ τὸ Μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας διὰ τε τοὺς ἐταίρους καὶ δι' ἅπαν τὸ κοινὸν τῆς πρωτεύουσος δις τῆς ἑβδομάδος, δευτέραν καὶ τετάρτην (*), παρεχομένων καὶ πασῶν τῶν εὐκολιῶν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἐν αὐτῷ ἀρχαίων, συμφώνως πρὸς τὰ ἀναγεγραμμένα ἐν τῷ ἐλευθερίῳ ὀργανισμῷ τῆς Ἑταιρίας. Ἄλλ' ὀλίγοι ἐκ τῶν ἡμετέρων φοιτῶσιν εἰς τὸ Μουσεῖον καὶ οὗτοι χάριν ἀπλῆς περιεργείας, ὅχι δὲ χάριν σπουδῆς, πολὺ δὲ πλειότεροι ξένοι Εὐρωπαῖοι, οἵτινες καὶ ἀντιγράφουσι συχνὰ καὶ σχεδιάζουσι καὶ ἀποτυποῦσι. Δὲν ἤξεύρομεν δὲ, πότε τούτους θὰ μιμηθῶσι καὶ οἱ ἡμέτεροι λόγιοι καὶ τεχνῖται, οἷον γλύπται, ζωγράφοι, φωτογράφοι. Ἄς ἐλπίζωμεν ὅμως τοῦτο ἐκ τῆς ἀποτελειώσεως τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πατησίων Ἐθνικοῦ Μουσείου, ἔνθα ποτὲ συγκομισθέντα πάντα τῶν Ἀθηνῶν τὰ ἀρχαῖα, τὰ τε τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἑταιρίας, καὶ διευθετηθέντα καλῶς θέλουσι κατὰ τὸ πιθανὸν πλειοτέρους προσελκύει θεατὰς καὶ διεγείρει τὴν νῦν παρ' ἡμῖν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κοιμωμένην αἴσθησιν τοῦ ἐν τῇ τέχνῃ καλοῦ. Ἄλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο, ἡ ἀποτελειώσις τῆς μνησθείσης οἰκοδομῆς, ἢ, ἀκριβέστερον εἰπεῖν, τῆς

(*) Τὸν μὲν χειμῶνα ἀπὸ 2—4 ὥρ. μ. μεσημβρ. τὸ δὲ θέρος ἀπὸ 3-5.

μιάς αὐτῆς γραμμῆς τῆς τοῦ προσώπου, ἐνῶ τὸν προπαρελθόντα Νοέμβριον τοῦ 1874 ἐφαίνετο πάνυ προσεχῆς, ἐπισπεύδοντος τὸ πρᾶγμα ἀξιεπαίνως καὶ ἐξευρίσκοντος τοὺς πρὸς τοῦτο πόρους τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῆς παιδείας, καὶ ἐνῶ εἶχε γίνει ἑναρξίς εἰσκομιδῆς ἀρχαίων καὶ διευθετήσεως, ὅτε καὶ τὰ ἐκλεκτότερα τῶν ἐν τῷ Βαρβακείῳ λιθίνων ἐκεῖσε μετεκομίσθησαν, αἰφνης τὸν Ἀπρίλιον τὰ πάντα ἐσταμάτησαν, καὶ ἄδηλον πότε πάλιν θὰ ἐπαναληφθῆ ἡ εὐκταία ἐνέργεια. Χρέος εἶχε ταῦτα τὸ Συμβούλιον νὰ δηλώσῃ εἰς τοὺς συνηγμένους ἐνταῦθα ἐταίρους, ἵνα καὶ αὐτοί, καθ' ὅσον ἰδίᾳ ἕκαστος δύναται, συντελέσωσι μετὰ τοῦ μέλλοντος Συμβουλίου πρὸς τὴν τοῦ τόσον ποθητοῦ καὶ ἀπαραιτήτου ἔργου ἐκτέλεσιν, τὴν εὐπρεπῆ καὶ ἀσφαλῆ ἀποκατάστασιν τῶν ἀξίων λόγου ἀρχαίων τῆς τε Ἑταιρίας καὶ τοῦ Κράτους, παρακινουῦντες παντὶ τρόπῳ καὶ ὡς ὑπουργοὶ καὶ ὡς βουλευταὶ καὶ ὡς δημοσιογράφοι καὶ ὡς πολῖται ἐν γένει φιλόκαλοι τὴν Κυβέρνησιν νὰ μὴ ἀναβάλλῃ ἐπὶ πλεόν τὴν τελείωσιν τοῦ Μουσείου. Ὡς νῦν ἔχουσι τὰ πράγματα, εἶναι πολὺ τῷ ὄντι λυπηρὸν νὰ βλέπῃ τις κατακείμενα ἀτάκτως ἐν τῷ νέῳ Μουσεῖῳ τὰ πλεῖστα τῶν μετακομισθέντων ἀρχαίων ἐκ τοῦ Θησείου, ἐκ τῆς Ἀδριανείου στοᾶς, ἐκ τοῦ ὥρολογίου τοῦ Ἀνδρονίκου Κυρρῆστου καὶ ἀλλαχόθεν, ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἐκ τοῦ Βαρβακείου, ὡς εἶπομεν. Ταῦτα ἐν ταῖς πρότερον αὐτῶν θέσεσιν εἶχάν τινα τοῦλάχιστον τάξιν, πολλὰ μάλιστα ἦσαν καὶ ἐν καταλόγοις ἐντύποις περιγεγραμμένα παρ' ἄλλογενῶν καὶ ἠδύναντο εὐχερῶς πως νὰ μελετῶνται παρὰ τῶν φιλαρχαίων. Τώρα καὶ αὕτη ἡ εὐκολία ἐξέλιπεν, ἀναμιχθέντων τόσων διαφορῶν προσελύσεως ἀρχαίων καὶ συσσωρευθέντων ἐν ἐνὶ τόπῳ ἄνευ νέας κατατάξεως. Ἐσχεδιάσθη μὲν ἡ κατάταξις, ὡς ἀπητηῖτο, καὶ ἤρξατο καὶ ἡ κατ' αὐτὴν ἰδρυσις, ὡς προείπομεν, ἀλλ' ἀπὸ ἐγγέχ μηνῶν οὐδὲν περαιτέρω διευθετήθη, μόνον

δ' ἐκ διαλειμμάτων ἢ ἄτακτος καὶ ἄλλων ἀρχαίων συσώρευσις ἐκεῖ ἐπήρχετο, ὡς ἐκάστοτε ἠναγκαζόμεθα. Οὕτω ἐσχάτως, ἐπειδὴ ἐν τῷ Βαρβακείῳ ἦτο στενοχωρία διὰ τὰς ἀξηθείσας τῶν φοιτῶντων μαθητῶν τάξεις, ἠναγκάσθη ἡ Ἑταιρία νὰ κενώσῃ δύο ἐκ τῶν τοῦ Μουσείου δωματίων καὶ τινὰ μὲν τῶν ἀρχαίων τῆς νὰ συμπυκνώσῃ ὅπως δῆποτε ἐν τοῖς ἄλλοις δωματίοις καὶ ἐν τοῖς σκοτεινοῖς ὑπογείοις, ἄλλα δὲ μετακομίσασα εἰς τὸ νέον Μουσεῖον ν' ἀποθέσῃ ὅπως ἔτυχε. Τούτου τοῦ κακοῦ, κύριοι, «πάντας ἡμᾶς δεῖ τέμνειν φάρμακον», ἵνα μὴ καὶ ὑπὸ τῶν ξένων φεγώμεθα. Μεθ' ὅλα ταῦτα βλέπομεν εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ κράτους ὅτι ἐσημειώθησαν 12 χιλιάδες δραχμῶν διὰ μετακόμισιν καὶ ἀνίδρυσιν ἀρχαίων ἐν τοῖς Μουσείοις· ἀλλὰ τοῦτο τὸ ποσὸν ἀρκεῖ διὰ τοιαῦτα ἔργα ;

Δ ω ρ ε α ἰ ἀ ρ χ α ἰ ὠ ν εἰς τὸ τῆς Ἑταιρίας Μουσεῖον ἐγένοντό τινες καὶ τὴν δεκαοκταμηνίαν ταύτην, ὡς καὶ τὰ παρελθόντα ἔτη, παρὰ διαφόρων ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ κατοικούντων ὁμογενῶν καὶ ἀλλογενῶν, ὧν τὰ ὀνόματα θὰ περιληφθῶσιν εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην, ὅταν τυπωθῇ· ἀνεγράφοντο δὲ μετ' εὐγνωμοσύνης καὶ ἐν ταῖς δηλώσεσιν, ἃς τὸ γραφεῖον τῆς Ἑταιρίας κατεχώριζεν ἐκάστοτε εἰς τὰς ἑφημερίδας τῆς πρωτευούσης. Ἐξαιρέτου δὲ μνείας ἀξιούμεν ἐνταῦθα τέσσαρα δῶρα· α'. τὸν διπρόσωπον Διόνυσον ἐν σχήματι Ἑρμοῦ τῆς τετραγώνου ἐργασίας, ὃν ἡ Α.Μ. ὁ βασιλεὺς ἀνασκάψας ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ σταδίῳ τέως μὲν ἐφύλαττεν ἐν τοῖς ἀνακτόροις, πρὸ δέκα δὲ μηνῶν προσήνεγκε τῇ Ἑταιρίᾳ. Ὁ Ἑρμοῦς οὗτος ἤδη καὶ ἰδρῦθη ἀξιοπρεπῶς ἐν τῷ νέῳ Μουσεῖῳ· β'. τὰ διάφορα χρυσᾶ, ἀργυρᾶ καὶ ἄλλης ὕλης ποικίλα ἀρχαῖα, τὰ ὅποια ἡ Ἑθνικὴ τῆς Ἑλλάδος Τράπεζα πρὸ τῶν πυλῶνων τοῦ καταστήματός τῆς εἶχεν ἀνασκάψει πρὸ 40 ἐτῶν καὶ πρὸ ὀλίγου εἰς τὸ Βαρβάκειον προσήνεγκεν· γ'. μίαν μαρμαρίνην Ἀθηναῖς προτομὴν κολοσσιαίου μεγέθους,

ἦν ὁ ἐνταῦθα φιλέλλη γένος Ἑνρ. Τράϊμπερ προσήνεγκεν· δ' ἕνα βωμόν, ἀρχαίκα ἐχόντα γλυφάς, ὃν ἡ ἐνταῦθα συμπολιτὶς ἡμῶν Εὐανθία Θ. Καντσιλλιέρη προσήνεγκεν.

Ἐν τῇ συντάξει τοῦ λεπτομεροῦς καταλόγου τῶν τῆς Ἐταιρίας ἀρχαίων ἐφθάσαμεν νῦν μέχρι τοῦ γενικοῦ ἀριθμοῦ 7500. Πρὸ δεκαοκτῶ δὲ μηνῶν ἢ μᾶλλον, ὅτε ἐτυποῦτο ἡ τελευταία ἡμῶν λογοδοσία, ὁ ἀριθμὸς ἦτο 6920. (*) Μένουν δ' ἔτι πολλὰ νὰ καταγραφῶσιν εἰς τὸν κατάλογον, περὶ ὧν ὅμως ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Ἐταιρίας αἱ πρόχειροι σημειώσεις.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἐταιρίας ἠῤῥῆξε κατά 28 τόμους καὶ φυλλάδια τὴν δεκαοκταμηνίαν ταύτην, ὧν τὰ μὲν 47 ἐδωρήθησαν αὐτῇ παρ' ἀλλογενῶν, 6 δὲ παρ' ὁμογενῶν, 5 δὲ ἠγοράσθησαν. Πίναξ αὐτῶν θὰ προσαρτηθῇ εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην, ὅταν τυπωθῇ.

Τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος, τῆς ἀπὸ ἐτῶν ἐκδιδομένης ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐταιρίας καὶ δαπάνη τῆς Κυβερνήσεως, δὲν ἐξεδόθη οὐδὲ ἐν φυλλάδιον κατά τὸ διά-

---

(*) Μέχρι τῆς σήμερον, 20 Μαρτίου 1876, ἡμέρας, ὅτε ἐκτυποῦται τὸ παρὸν φύλλον, ὁ ὅλος ἀριθμὸς τῶν καταλεγμένων ἀρχαίων ἀνέβη εἰς 7761, καὶ σύγκειται ἐκ τῶν ἐξῆς κατὰ ὕλην εἰδικῶν ἀριθμῶν· λιθίνων 2412, χαλκῶν 699, σιδερωῶν 37, μολυβδίνων 611, ἀργυρῶν 30, χρυσοῦν 92, ὀστρεῶν 63, ὑαλίνων 147, διαφόρων ὑλῶν ἀναμίκτων (σίον γύψου, ξύλου κτλ.) 104, πηλίνων ἀγγείων 1909, πηλίνων μορφῶν 661, πηλίνων λύχνων 396, πηλίνων σκευῶν 200, πηλίνων τύπων ἤτοι μητρῶν 79, ὄρασματων πηλίνων 202, πυραμιδοειδῶν καὶ κωνοειδῶν πηλίνων 95, φακοειδῶν καὶ ἀρτοειδῶν πηλίνων 20, λαβῶν ἀμφορέων ἐνεπιγράφων 4. Ἰστῶν δέ, ὅτι αἱ λαβαὶ ἀμφορέων αἱ ἐνεπιγράφου (ἐκ Ῥόδου, Θάσου, Πάρου, Κνίδου, Κολοφῶνος καὶ ἄλλων τόπων) συμποσοῦνται νῦν περὶ τὰς 9 χιλιάδας, ἐξ ὧν μέγα μέρος ἐξεδόθη ὑπὸ Α. Dumont ἐν τῷ βιβλίῳ Inscripti-
ons céramiques de Grèce, Paris, 1871. Νομίσματα δὲ ὑπάρχουσιν ἐν τῷ τῆς Ἐταιρίας Μουσείῳ, ἂν καὶ εἰσέτι ὄχι διατεταγμένα, χρυσᾶ μὲν 19, τὰ πλείστα Ῥωμαϊκὰ καὶ Βυζαντινά, ἀργυρᾶ δὲ καὶ τῶν ἐκ τοῦ κράματος rotin ἢ billon περὶ τὰ 600, χαλκᾶ δὲ ὑπὲρ τὰς 10 χιλιάδας.

στημα τῆς δεκαοκταμηνίας ταύτης, (*) διότι ὀλίγιστοι τῶν ἡμετέρων ἢ μᾶλλον οὐδὲ εἰς εἰδικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν ἀσχολεῖται, ὅπως τοῦτο γίνεται ἐν ἄλλοις ἔθνεσι μεγάλοις. Μέγα ἔθνος καὶ ἡμεῖς νὰ γίνωμεν διὰ μιᾶς καὶ νὰ ἔχωμεν οὕτω πολλοὺς τοὺς καὶ εἰς τὰς εἰδικωτάτας τῶν ἐπιστημῶν αὐθορμήτως ἀσχολουμένους, βέβαια δὲν εἶναι δυνατόν, ἅτε παρὰ φύσιν· ἀλλὰ διὰ τινος ἴσως περιτεχνήσεως ἐν τῇ χρήσει τῶν ὄσων δῆποτε τωρινῶν ἡμῶν μέσων πιθανὸν τινὲς τῶν ἐπαισθητοτέρων ἐπιστημονικῶν χρειῶν νὰ θεραπεύωνται. "Ὅθεν ἐπειδὴ καὶ ἄλλοτε ἐν ταῖς λογοδοσίαις τοῦ Συμβουλίου τὸ δυσάρεστον τῆς ἀραιᾶς ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος ὠμολογήθη, τινὲς τῶν ἐταίρων ἐν τῇ συνελύσει, τῇ πρὸ 18 μηνῶν συγκροτηθείσῃ, ἐπρότειναν («νὰ δαπανῶνται ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ἐταιρίας χρήματα πρὸς μίσθωσιν τινος, ὅστις ν' ἀσχολῆται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν σύνταξιν ἄρθρων διὰ τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐφημερίδα, ἵνα ἐκδίδεται αὕτη συχνότερον.» Ἄλλ' ὁ τοιοῦτος μισθωτὸς καὶ διαλέσιμος πρὸς τοιοῦτο ἔργον εὐρίσκεται ἄρα γε εὐκόλως;

Λέγομεν τώρα καὶ ὅσα ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας κατὰ τὸ διάστημα τῆς δεκαοκταμηνίας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ βασιλείου κατὰ τὸ δυνατόν ἐπράχθησαν ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων, χορηγούσης πρὸς τοῦτο τῆς Κυβερνήσεως τῇ Ἐταιρίᾳ συνδρομὴν ἑτησίαν. Δύο δὲ εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν της μέχρι πρὸ τεσσάρων μηνῶν εἰς τὰ ἔργα ταῦτα ἡ Ἐταιρία ἀποστόλους, τὸν Ἄθ. Δημητριάδην, πρῶν ὑπότροφον τῆς Κυβερνήσεως, σπουδάσαντα ἐν Εὐρώπῃ ἀρχαιολογίαν καὶ ἐπανελθόντα, καὶ τὸν ἦδη καὶ πρότερον γνωστὸν ὑμῖν Παν. Σταματάκη. Αἱ δυσκολίαι δὲ ἅς ἀπήντων εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἔργων

(*) Τὸ ποσὸν δρ. 1636·93, τὸ σημειούμενον ἐν τῷ ἐφετεινῷ ἰσολογισμῷ, ὡς δαπανηθὲν δι' ἐκδοσιν ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος, εἶναι διὰ τὸ ΙΖ' φυλλάδιον, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ πρὸ 18 μηνῶν λογοδοσίᾳ ἀνεφέραμεν ὡς ὄν ὑπὸ τὰ πισωτήρια καὶ τὸ ὁποῖον εὐθὺς μετὰ τὴν τύπωσιν τῆς λογοδοσίας ἐξεδόθη.

των οἱ ἀπόστολοι οὗτοι ἦσαν ἄπειροι, κυριολεκτικῶς εἰπεῖν, αἱ πλεῖσται παρὰ τῶν ἐπιτοπιῶν ἀρχῶν πολιτικῶν τε καὶ στρατιωτικῶν ἐμβαλλόμεναι, διότι αἱ κομματικαὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐνέργειαι ἀκμάζουσι δυστυχῶς χάριν ἀτομικῶν ὠφελημάτων, καὶ τὸν μὲν τοῦ νόμου ἐκτελεστὴν ἀσθενῆ ἀποδεικνύουσι, τοὺς δὲ παρανομοῦντας ἰσχυροῦς. Οὔτε δὲ προπηλακισμοὶ οὔτε ἀπειλαὶ καὶ βία παρ' ἀρχῶν ἔλειψαν κατὰ τῶν ἀποστόλων τῆς Ἑταιρίας. (*) Καὶ δρόμους ἔπειτα κατὰ συνέπειαν τηλεγραφημάτων τὸ Συμβούλιον ἐδῶ ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἔκαμνεν εἰς τὰ ὑπουργεῖα συχνούς, καὶ ἔγγραφα ἐπ' ἐγγράφων συνέττατεν ὑπὲρ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ νόμου, καὶ εἰς τὸν Βασιλέα αὐτὸν μετὰ ἰκετηρίας ἐν σώματι ἠναγκάζετο νὰ παρουσιάζηται ἐπ' ἐλπίδι μικρᾶς ἀνέσεως. Δὲν ἔπαυσε δὲ αὕτη ἡ κατάστασις καὶ ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις ἐκπληροῦσα ὅπωςδῆποτε παλαιὰν τῆς Ἑταιρίας εὐχὴν, ἀμφοτέρους τοὺς προβῆρηθέντας ἀποστόλους περὶ τὰ μέσα Ἀπριλίου καὶ ἐφόρους ἐμμίσθους τοῦ κράτους διώρισε, τὸν μὲν τῆς Πελοποννήσου, τὸν δὲ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἐξ οὗ διορισμοῦ προσεδοκάτο μεῖζόν τι, ἐνίσχυσις τῆς νομίμου ἐνεργείας των, ἥτις ὅμως δὲν ἤλθεν ἔτι, οὐδὲ θὰ ἔλθῃ ἐν ὅσῳ πολλοὶ τῶν πολιτῶν εἰς ἄθλια συμφέροντα ἀποβλέποντες τῆς εὐεξίας τοῦ ὅλου πολιτικῆς σώματος ἀμελοῦσιν, ἡ δὲ κεντρικὴ ἐξουσία εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῶν ἐκασταχοῦ δυνατῶν ὑπενδίδει, ζωὴν ἑαυτῇ πρόσκαιρον ποριζομένη. Ὅπωςδῆποτε ὅμως οἱ ἔφοροι, καὶ περ μένοντες ἀνυποστήρικτοι συνήθως παρ' ὧν ἔδει, ἐνήργησαν διὰ τοῦ ζήλου των ἐνίοτε σωτήρια ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων. Ἀπὸ δὲ τεσσάρων μηνῶν μόνον τὸν Σταματάκην εἶχεν ἡ Ἑταιρία εἰς τὴν διάθεσίν της, διότι εἰς τὸν Δημητριάδην ἰδιαιτέραν, ὡς γνωστόν, ἡ Κυβέρνησις ἐνεπιστεύθη ὑπηρεσίαν ἀρχᾶς τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου.

(*) Οἷον ἐν Σπάρτῃ καὶ ἐν Θήβαις, ἐν δυαὶ δηλ. πόλεσιν, ἔνθα τόσα ἀπὸ ἐτῶν ἐνεργεῖ ἡ Ἑταιρία, σεβομένη τὸ ἀρχαῖον ἀξίωμα των.

Ἀνασκαφή τάφων ἐγένετο ἐν Ταναγρα τῆς Βοιωτίας, διαρκέσασα μῆνας ὅλους καὶ ἐκτελεσθεῖσα καὶ εἰς τινὰς ἀπωτέρω θέσεις, ὡς Κοκκάλι, Μπαλῆ, Σωληνάρι, Λιάτανην, Μπράτσι κ. λ. Μνήματα ἐπιτάφια ὀρθὰ καὶ ἔμπεδα κατὰ χώραν οὐδαμοῦ εὐρέθησαν. Οἱ δὲ τάφοι αὐτοὶ διαφόρων ὄντες χρόνων καὶ διαφόρου κατασκευῆς, ὄχι σπανίως καὶ ἐξ ἐπιτυμβίων λίθων ἄλλων προγενεστέρων συγκείμενοι, περιεῖχον πρὸς τοῖς ὀστοῖς καὶ ποικίλα κτερίσματα. Ἐξήχθησαν λοιπὸν πολλὰ ὀπτῆς γῆς εἰδώλια διαφόρων σχημάτων καὶ διαφόρου τέχνης, ὡσαύτως ἀγγεῖα κεράμεα, σπανίως ταῦτα ἔχοντα γραφὰς καὶ ἐπιγραφὰς, ἔπειτα ἐπιτύμβιαι στῆλαι ἐνεπίγραφοι τὸ πολὺ, σπανίως γλυπταί, τέλος καὶ ἀλλοῖά τινα ἀρχαῖα, οἷον σκεύη καὶ ἐργαλεῖα ἢ κοσμήματα μετάλλινα, ὧν τὰ μὲν ἐκομίσθησαν εἰς τὸ ἐνταῦθα Μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας, τὰ μικρά, τὰ δὲ μεγάλα καὶ βαρέα κατετέθησαν εἰς τὴν ἐν Τανάγρα Συλλογὴν, καταγραφέντα ἀκριβῶς καὶ τακτικῶς παραδοθέντα, ὡς καὶ ἄλλοτε. (*)

Αἱ πλεῖσται τῶν ἀνασκαφῶν ἐγένοντο ἐπὶ δημοσίου ἐδάφους, τινὲς δὲ καὶ ἐπὶ ἰδιωτικοῦ, συναίνεσει τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ λάβωσι τὰ ἡμίση ἐκ τῶν εὐρεθησομένων κτερισμάτων, τὰς δ' ἐπιγραφὰς καὶ τ' ἀνάγλυφα νὰ καταθέσωσιν ἐν τῇ ἐκεῖ Συλλογῇ. Ἐπειτα τινῶν μὲν τῶν εὐρεθέντων ἐγένετο κατὰ ταῦτα ἡ διανομή, τινῶν δὲ ἄλλων, καθ' ὅσον ἐνέκρινε τὸ Συμβούλιον, ἡγοράσθη καὶ τὸ ἥμισυ, τὸ ἀνήκον τοῖς ἰδιοκτήταις, ἀντὶ εὐλόγου ἀποζημιώσεως. Περὶ τῆς ποιότητος τῶν εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἀποκτηθέντων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γένη ἐνταῦθα λόγος λεπτομερῆς. Ἀρκεῖ μόνον νὰ εἴπωμεν, ὅτι εἰδώλια ἐξόχου καλλονῆς, ὅποια διαθρυλοῦνται ἀπὸ 2—3 ἐτῶν εὐρεθέντα ὑπὸ ἀρχαιοκαπήλων καὶ πωληθέντα εἰς ξένα Μουσεῖα καὶ τινὰς ἐνταῦθα

(*) Περὶ τῶν ἐν Τανάγρα ἀνασκαφῶν βλέπε λεπτομερείας τινὰς ἐν Ἀθηναίου τόμ. γ'. σελ. 164 κ. ἐξ.

ιδιώτας, ἡμεῖς δὲν εὖρομεν, ἀλλὰ μόνον τινὰ μετρίως καλὰ καὶ περιέργα, γνησιώτατα δὲ βεβαίως, ἐνῶ ἐκεῖνα τὰ διαθρο-
ληθέντα πολλαχῶς ἐκιδδηλεύθησαν, ὅπως τοῦτο ἐξ αὐτο-
φίας ἠξεύρομεν καὶ βεβαιοῦμεν. Αἱ δὲ πολλαὶ ἐπιγραφαί, αἱ
εὐρεθεῖσαι καὶ διασωθεῖσαι ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας, εἶναι ὁμολογου-
μένως πολυτιμότατον κτῆμα τῆ ἀρχαιολογικῆ ἐπιστήμῃ,
συμβάλλουσαι μεγάλως εἰς γνῶσιν πληρεστέραν τοῦ ἀρχαίου
βίου καὶ μάλιστα τῆς ἀνεξαντλήτου ποικιλίας τῶν Ἑλληνι-
κῶν διαλέκτων. Ἐκ τῶν γλυπτῶν λίθων ἐν ἀρχαϊκῆς τέχνης
ἐπιτύμβιον ἐπίθημα εἶναι ἀξιόλογον, ἐκ δὲ τῶν ποικίλων
ἄλλων ἀρχαίων μνημονευτέα εἶναι ἐργαλεῖά τινα χειρουργικὰ
χαλκᾶ καλῆς διατηρήσεως καὶ μία εὐμεγέθης λίθος
τῶν τιμίων, ἴσως ἐκ πόρπης, ἔχουσα γλυφὴν Ἀρτέμιδος.

Ἐγένετο καὶ τις μικρὰ σκαφή ἐν θέσει Σωρῶ παρὰ τὸ χω-
ρίον Μουσταφάδες οὐ μακρὰν τῆς Τανάγρας, ἐνθα ἐρείπιόν
τι ἐφάνη καὶ ἐξ αὐτοῦ διάφοροι γλυπτοὶ λίθοι ἐξήχθησαν.
Πιθανῶς δὲ ἤτό ποτε αὐτοῦ ἱερὸν ἀρχαῖον, εἰς ὃ οἱ εὐσεβεῖς
πολλὰ ἀναθήματα μικρὰ ἀφιέρουν, ὧν τῶρα τὰ λείψανα εὐ-
ρέθησαν. Εἰς τῶν αὐτοῦ εὐρεθέντων ἐνεπιγράφων λίθων ἀνα-
φέρει τὴν Μητέρα θεῶν.

Καὶ ἐν Θ ἡ β α ι ς ἐγένοντο ζητήσεις τινές, ὅχι κυρίως
ἀνασκαφαί, ἐξ ὧν παρήχθησαν εἰς φῶς ἀγνοούμεναι τέως
ἐπιγραφαὶ πλείστου ἀξίαι λόγου καὶ κατετέθησαν ἐν τῇ αὐ-
τόθι Συλλογῇ (*), ἧς τὴν ἐπιμέλειαν ἐμπειστευμένος εἶναι
ὁ ἐπαρχιακὸς δημοδιδάσκαλος Ἑπαμ. Κορμοάντζος, ἀνὴρ ζη-
λωτῆς τῶν προγονικῶν μνημείων-

Τοιαῦται συζητήσεις ἐγένοντο καὶ ἐν Θ ἰ σ β η καὶ ἐν
Ἄ λ α ῖ ς τ ῆ ς Λ ο κ ρ ῖ δ ο ς καὶ ἐν Δ ἑ ν δ ρ α, καὶ ἐν Ἀ γ ῖ -
ο ι ς Τ α ξ ῖ ἄ ρ χ α ι ς τ ῆ ς Β ο ι ω τ ῖ α ς παρὰ τὸ χωρίον
Χ ὀ σ τ ε ι α καὶ ἐν Λ ε β α δ ε ῖ α καὶ ἐν Μ ε σ ο γ ε ῖ ο ι ς

(*) Ἴδτε τὰ περὶ αὐτῶν ἐν Ἀθηναίου τόμῳ γ'. σελ. 477 κ. ἐξ.

Ἄττικῆς καὶ ἐν Σπάρτῃ, (ἐνθα καὶ Μουσεῖον ἐκτίσθη τὸν παρελθόντα χειμῶνα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰ ἐπιμελεία καὶ δαπάνη τῆς Ἑταιρίας συναχθέντα ἀρχαῖα.) καὶ ἐν Κορώνητῆς Μεσσηνίας, καὶ ἐκ πάντων τούτων τῶν μερῶν ἐπιγραφαὶ σημαντικαί, ὡσαύτως δὲ καὶ γλυπτὰ τινα (*) παρήχθησαν ἄξια λόγου, μαρτυροῦντα τὴν μετὰ πεφωτισμένου ζήλου ἐνέργειαν ἀμφοτέρων τῶν ἀποστόλων τῆς Ἑταιρίας. Τινὰ τούτων ἤδη ἐδημοσιεύθησαν ἐνταῦθα. Ἡμεῖς δ' ἐδώ τῶν ἄλλων μερικοτήτων ἐξ ἀνάγκης πολλῆς ἀφιστάμενοι, λέγομεν μόνον, ὅτι ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν ὠρίσθησαν θέσεις δύο ἀρχαίων πόλεων τέως ἀμφισβητούμεναι, ἡ τῆς Ἰγῆττου καὶ ἡ τῆς Χορσείας.

Ἐν δὲ Νέῃ Κορίνθῳ κατὰ τὸ νοτιοδυτικὸν αὐτῆς μέρος ἐγένετο τὸν παρελθόντα Φεβρουάριον ἀνασκαφὴ 407 τάφων, ἐπιστατούντων δύο μελῶν τοῦ Συμβουλίου, τοῦ Σπυρ. Φιντικλέους καὶ τοῦ Ἰω. Παπαδάκη, οἱ ὅποιοι τότε εἶχον σταλῆ ἐκεῖσε παρὰ τῆς Κυβερνήσεως δι' ἄλλην τινὰ δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ἠδυνήθησαν δὲ καὶ ταύτην τὴν ἀνασκαφὴν νὰ ποιήσωσιν. Ἐξήχθησαν ἐκ τῶν τάφων περὶ τὰ 300 ἀγγεῖα κεράμεα, ὧν τὰ πλεῖστα ἀρχαῖκά, οὐκ ὀλίγα δὲ ἔχοντα κοσμήματα καὶ γραφάς. Ἐδαπανήθησαν δρ. 380:75.

Τὸ Συμβούλιον ἐχορήγησε μικρὸν τι ποσὸν (δρ. 150) καὶ εἰς τὸν φοιτητὴν Κλῶνα Στέφανον, τὸν συναγαγόντα (καθ' ἃ ἐρρέθη ἐν τῇ τελευταίᾳ λογοδοσίᾳ) τὰς τῆς νήσου Σύρου ἐπιγραφάς, ἵνα εὐκολυνθῆ ἡ ἔκδοσις των, καὶ οὕτως ἐξεδόθησαν αὐταὶ ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ, ὅπερ ἀσμένως οἱ ἀρχαιολογοῦντες ἀπεδέχθησαν.

Τέλος ἐν τῇ λογοδοσίᾳ ταύτῃ μνημονευτέον κρίνομεν καὶ τὸδε, ὅτι τὸ περὶ τῆς Ὀλυμπιακῆς συμβάσεως ὑπόμνημα τὸ συνταχθὲν παρὰ τοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκριθὲν παρὰ τῆς

(*) Ἰδίως ἐν λίαν ἀρχαῖκόν ἀνάγλυφον ἐκ Θεσπιῶν. ἴδε Ἀθηναίου τόμ. δ'. σελ. 107.

Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἐταίρων τῆς 24 Νοεμβρίου 1874 ἀπεστάλη πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν τῆ 27 τοῦ αὐτοῦ μηνός, καὶ ἐντυπον διενεμήθη τὸ αὐτὸ εἰς πολλοὺς βουλευτάς ἰδίᾳ (*) ἀλλὰ πάντες ἠξέυρετε, ὅτι δι' ὄλου δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν. Ἡ Ἐταιρία τὸ ἐπ' αὐτῇ ἐξεπλήρωσε τὸ χρέος τῆς τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἐπιστήμην.

Τοσαῦτα εἶχε νὰ εἶπη τὸ Συμβούλιον. Ἡ δὲ Συνέλευσις τῶν ἐταίρων ἄς κρίνη.

Μετα ταῦτα παρελθὼν ὁ ταμίας τῆς Ἐταιρίας κ^{ος} Παν. Ἐμμ. Γιαννόπουλος ἔλεξε τάδε.

Κύριοι·

Τὸ φύλλον λογαριασμοῦ, ὃ φέρετε ἀνά χεῖρας, παριστάνει τὴν διαχείρισιν τοῦ ὑμετέρου διοικητικοῦ συμβουλίου καὶ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν τῆς Ἐταιρίας· ἡ ἐπιγραφή αὐτοῦ «Ἰσολογισμὸς ἐσόδων καὶ ἐξόδων ἀπὸ Ἰουνίου 1874 μέχρι 31 Δεκεμ. 1875» ἦτοι διαχειρίσις μηνῶν δέκα ὀκτώ, ἔχει ἱστορίαν τινά, ἣν ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἀφηγηθῶ ἐν συντομίᾳ.

Ἡ ὑμετέρα Ἐταιρία συστηθεῖσα τὸ 1837, διῆλθε πρῶτον βίον περίπου δεκαπενταετῆ, ἀριθμοῦσα τότε μεταξὺ τῶν ἐπιτίμων προέδρων, ἀντιπροέδρων καὶ ἐπιτίμων μελῶν αὐτῆς, κεφαλὰς ἐστεμμένας, ὑψηλῆς περιωπῆς ἀνδρας καὶ ἄκρους λογίους, ἀλλὰ καὶ εὐεργέτας τινάς, οἰκονομικῶς ὑποθάλλοντας τὴν ζωὴν αὐτῆς, ἐπιληφθείσης καὶ ἐκτελεσάσης σπουδαίας ἐργασίας ἐν τῇ Ἀκροπόλει· καὶ μόνον τοῦτο ἐβιάσθη νὰ κοιμηθῇ, οἰκονομικῶν λόγων ἕνεκα.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐκείνην περίοδον ὀρθὸν ἐκρίθη, ἵνα αἱ

(*) Ἐτυπώθη καὶ χάριν τοῦ καινοῦ ἐν τῇ «Ἐφημερίδι» τῆς 3 Δεκεμβρίου 1874, ἀρ. 429.

ἐτήσιαι συνελεύσεις τῶν ἐταίρων γίνονται ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἐντὸς καὶ ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν ὑπερηφάνων ἐρειπίων τοῦ ἐνδοξοτέρου καὶ σεβασμιωτέρου τῶν μνημείων τῆς ἀρχαιότητος, τοῦ Παρθενῶνος, καὶ κατὰ μῆνα Μάϊον, ἀντιστοιχοῦντα περίπου πρὸς τὴν ἐποχὴν τῶν ἀρχικῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ ναοῦ καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν Παναθηναίων· ἀλλ' αἱ συναθροίσεις ἐκεῖναι πολυάριθμοι κατ' ἀρχὰς καὶ ἐκ θεατῶν μᾶλλον πολλῶν, ὀλιγόστευσαν εἰς τρόπον, ὥστε ἐκρίθη εὐλογον γὰρ μετενεχθῶσιν εἰς τὴν πόλιν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ πρὸς εὐκολον τῶν Ἑταίρων προσέλευσιν.

Ὅτε δὲ κατὰ τὸ 1868 ἀνεβίωσεν ἡ Ἑταιρία ἡμῶν, οἰκονομικῶς μὲν ἐβάδιζεν αὖθις τὴν δύσβατον τῶν πενιχρῶν πόρων ὁδόν, ἀπειλουμένη ἴσως καὶ ὑπνον δεύτερον, ἐὰν δὲν ἐπήρχετο ἡ σπουδαία διὰ μιᾶς προικοδότῃς αὐτῆς ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας τῶν φιλαρχαίων. Τῆς μεγάλης ταύτης εὐεργεσίας οἱ καρποὶ ἐτέθησαν βάσις ἀσφαλῆς εἰς τὴν ἔκτοτε ἀνάπτυξιν τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν, προστεθείσης πρὸ ὀλίγου συνδρομῆς ἐτησίας τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιμελητηρίου. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐμφάνισιν τῶν Ἑταίρων εἰς τὰς συνελεύσεις, ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ γινομένης, σὺν τῷ προϊόντι χρόνῳ κατέστη ἀραιότερα· συνέβη δὲ κάποτε ὁ ὅλος ἀριθμὸς τῶν συνελθόντων νὰ μὴν ᾖ διπλάσις τῶν μελῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, καὶ τούτων συμπεριλαμβανομένων.

Αἰτία τῆς καταστάσεως ταύτης ἐθεωρήθη ἡ ἐν τῷ ὀργανισμῷ ὀριζομένη τῶν συνελεύσεων ἐποχὴ, καθ' ἣν οἱ πλείονες τῶν ἐταίρων ἀπέρχονται συνήθως τῶν Ἀθηνῶν. Διὰ τοῦτο καί ἴνα μὴ τὸ ἀρχαιολογικὸν ἔτος τῆς Ἑταιρίας παριστάνη μοναδικὴν ἐξαίρεσιν ἀπέναντι τοῦ πρὸς πάντας συμφέροντος καὶ ἀποδεκτοῦ πολιτικοῦ ἔτους, ἡ τελευταία συνέλευσις τοῦ ἔτους 1874 ἀπεφάσισεν ἵνα ἡ διαχείρισις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου παραταθῆ κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ἰσολογισμοῦ ἐπιγραφὴν «ἀπὸ Ἰουνίου 1873 μέχρι τῆς 31 δεκεμβρ. 1875»

προβλεφθησομένης ἐν ταῖς ὑπ' ὄψιν λοιπαῖς τροπολογίαις τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἐταιρίας καὶ τῆς παραδοχῆς τοῦ πολιτικοῦ ἔτους διὰ τὴν διαχείρισιν καὶ λογοδοσίαν τοῦ συμβουλίου, ἐπομένως καὶ διὰ τὰς γενικὰς συνελεύσεις τῶν ἐταίρων, καὶ ἰδοὺ τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ἐκπληρῆσαι σήμερον τὸ συμβούλιόν Σας· ὁ ἕτερος δὲ σκοπὸς τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην θέλουσι προσέρχεσθαι καὶ οἱ ἐν Ἀθήναις ἐταῖροι εὐκολώτερον εἰς τὰς συνελεύσεις, δυστυχῶς δὲν ἐπετεύχθη, ἔαν κρίνωμεν ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐνταῦθα παρισταμένων, ἀσχέτως πρὸς τὸ ὅτι ἡ συνέλευσις αὕτη, ὡς πρώτη ἐν τοιαύτῃ ἐποχῇ, δὲν ἐσυνειθίσθη ἔτι ὑπὸ τῶν ἐταίρων.

Μετὰ τὰ ἐκτεθέντα ὁ κ. Ταμίας ἀνέπτυξεν εἰς τὰς λεπτομερείας των πάντα τὰ κονδύλια ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Ἰσολογισμοῦ, καθὼς καὶ τὰ τοῦ εἰδικοῦ τῆς ἐταιρικῆς περιουσίας, ἀξήθησιν εἰς τὸ ῥηθὲν χρονικὸν διάστημα κατὰ δραχ. 57-926:89.

Ὁ εἰδικὸς λογισμὸς τῆς ὑπηρεσίας τοῦ λαχείου ἐπιφυλάσσεται εἰς τὸν Ἰσολογισμὸν τῆς νέας διαχειρίσεως, διότι καὶ αἱ πολλαὶ εἰσπράξεις ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐκκύβευσις καὶ ἡ μετ' αὐτὴν γενικὴ ἐκκαθάρισις γίνονται ἐντὸς τοῦ νέου ἔτους, εἰς ὃ μὲν εἰσήλθομεν.

Μετὰ ταῦτα προέβησαν οἱ ἐταῖροι εἰς ἐκλογὴν τῆς κατὰ τὸν ὄργανισμὸν ἐξελεγκτικῆς τῶν λογαριασμῶν ἐπιτροπῆς καὶ ἐξέλεξαν τοὺς Ἐλευθέριον Ῥηγάδην, Στέφανον Ν. Δραγούμην καὶ Βασίλειον Λάκωνα, καὶ οὕτω διελύθη ἡ Συνέλευσις περὶ μεσημβρίαν.

Τῇ δὲ 8 Φεβρουαρίου 1876 ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρα 10 π. μ. συνελθόντων αὐθις ἐν τῷ πανεπιστημίῳ ἐταίρων εἰκοσιτεσσάρων, πρῶτον ὁ εἰσηγητῆς τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς ἀνέγνω τὴν ἐξῆς ἐκθεσιν.

Κύριοι συνέταιροι :

Ἐκτελοῦντες τὴν ἐν τῇ τελευταίᾳ ὑμῶν γενικῇ συνελύσει ἀνατεθεῖσαν ἡμῖν ἐντολήν, ἐπελήφθημεν καὶ διεξηγάγομεν τὴν ἐξέλεξιν τῆς ὀκτωκαιδεκαμήνου οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, διαχειρίσεως περιλαμβανούσης ἐξαιρετικῶς, πλὴν τῶν συνήθων ἐτησίων εἰσπράξεων καὶ δαπανῶν, καὶ τὰς ἔνεκα τοῦ ἐσχάτως κληρωθέντος λαχείου γενομένης.

Καὶ πρῶτον μὲν ἐξηλέγξαμεν τὴν διαχείρισιν τῆς ἐπὶ τοῦ λαχείου τούτου ἐπιτροπῆς ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ ἐγκατεστρωμένην καὶ ἔχουσαν ἐν συνόψει ὡς ἔπεται·

Ἐκ πωλήσεως 47717 γραμματίων, * πρὸς δραχμὰς 3,36
ἐκάστου, παρήχθησαν ὄρ. 160329,12

Ἐκ τούτων δ' ἐκρατήθησαν
μὲν λόγῳ προμηθείας δραχμαὶ 14133,30

Εἰσῆλθον δὲ εἰς τὸ ταμεῖον

* Σημ. Ἐν τῇ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τυπωθεῖσῃ ἐκθέσει περὶ τῆς α' κληρώσεως σημειοῦνται ὡς διατεθέντες κληροὶ 47807· ἀλλὰ πρὸ τῆς κληρώσεως ἀκρωθέντες μεταξὺ τῶν ἀπωλήτων δὲν ἐπέθησαν εἰς τὴν κληρωτέδα 90 κληροῦ (2914-3000). Διὸ ἀφῆρασαμεν αὐτούς.

τῆς ἐπιτροπῆς δραχμαὶ	139227,03
Ἐθροισμα εἰσπράξεων δρ.	153360,33
Ὅφείλονται δ' ἐπι κατὰ τὰς ἐν τοῖς βιβλίοις σημειώσεις δρ.	6941,20
Τὸ ὅλον δραχμαὶ	160301,53

Προκύπτει δ' οὕτω διαφορά ἐπὶ ἔλαττον δρ. 27,59.

Ἐκ δὲ τῶν εἰσπραχθεισῶν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ λαχείου δραχμῶν 139227,03, α') παρεδόθησαν τῷ ταμίᾳ τῆς Ἑταιρίας κατὰ τὰ ὑπ' ἀρ. 196,200,201,206,211 (1875) 2—9, 11 καὶ 12 (1876) διπλότυπα αὐτοῦ δραχμαὶ 137, 812,49, ὧν μόναι δραχμαὶ 60425,74 περιελήφθησαν ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τῶν δεκαοκτῶ παρελθόντων μηνῶν, ἅτε μόναι πρὸ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1875 εἰσαχθεῖσαι εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἑταιρίας. β') ἐδαπανήθησαν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς εἰς διαφόρους τοῦ λαχείου ἀνάγκας δραχμαὶ 905,37 καὶ γ') μένουσιν ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ τῆς ἐπιτροπῆς δραχμαὶ 230 μόνον, ἀναφαινομένου οὕτως ἐλλείμματος δραχμῶν, 279,17, κατὰ τὸν ἐπόμενον πίνακα.

Εἰσαχθέντα εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἑταιρίας δρ.	137812,49
Δαπανηθέντα	» 905,37
Ἐπόλοιπον ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ	» 230
Τὸ ὅλον	» 138947,86
Εἰσπράχθησαν ἐν ὄλῳ, ὡς ὅπισθεν	» 139227,03
Διαφορὰ ἐπὶ ἔλαττον	» 279,17.

Ἀλλὰ, καὶ διὰ ταύτην τὴν διαφορὰν καὶ διὰ τὴν ἀνωτέρω σημειωθεῖσαν, μικρὰς καὶ ἀσημάντους ἄλλως ἐν μεγάλῃ καὶ ποικίλῃ διαχειρίσει δυσχεροῦς καὶ πολυπλοκωτάτου ἔργου, νομίζομεν ὅτι οὐδεμίαν ἔχει εὐθύνην ἢ κατ' οὐδὲν ἀμελήσασα ἐπιτροπὴ μᾶλλον δ' εὐθύνεται ἐπ' αὐτῇ

ὁ λογιστὴς τῆς ἐπιτροπῆς ὁ εἰσπράττων καὶ πρὸς ὥραν φυλάττων τὸ ἀντίτιμον τῶν γραμματίων.

Ὅδηγούμενοι δὲ ὑπ' ἀκριβοῦς καταλόγου τῶν κατὰ τόπους διατεθέντων ἢ μεινάντων ἀπωλήτων γραμματίων, ἐξηλέγξαμεν ὡς οἶόν τε ἀκριβῶς καὶ τὰ εἰς χεῖρας τῆς ἐπιτροπῆς ἐναπολειφθέντα ἀπώλητα γραμμάτια. Καὶ ἔδει μὲν εἶναι ταῦτα 29353 ἐν ὄλῳ, ἀλλ' ἔνεκα τῆς μὴ μέχρι τοῦδε ἀποστολῆς 8023 γραμματίων ὑπὸ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ὅδησοῦ, Τεργέστη καὶ Γαλαζίῳ ἐπιστατῶν τοῦ λαχείου I. Γεωργαντοπούλου, I. καὶ Γ. Βουτζινᾶ, X. Φραγκοῦδη καὶ A. Τσαμαδοῦ, ὑπάρχουσι παρὰ τῆ ἐπιτροπῆ μόνῃ γραμμάτια 21358. Χαίροντες δὲ βεβαιούμεν ὅτι καὶ βάσιν εὐρομιν ἀνελλιπῆ καὶ τὰς σημειώσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἀκριβεστάτας.

Ἄλλ' ὅμως παρατηρήθησαν καὶ τινες ζημίαι ὅλως ἀνεξίτητοι ἀπὸ τῆς ἐπιμελείας καὶ τῶν δυνάμεων τῶν διοικητῶν τοῦ λαχείου, ἧτσι α'.) ἀπώλεια δέκα γραμματίων (51091—51100) ἐν τῷ ἐξωτερικῷ β') ἀπώλεια τοῦ ἀντίτιμου 68 γραμματίων, μὴ εὐρεθέντων μεταξὺ τῶν πραγμάτων τοῦ ἀποθανόντος ἀρχιεπισκόπου Ἀργολίδος, παρ' ᾧ ἦσαν πρὸς πώλησιν μετ' ἄλλων 32 κατατεθειμένα, θεωρηθέντων δὲ ὡς ἡγρασμένων καὶ περιληφθέντων ἐν τῇ κληρώσει, ἵνα μὴ βλαφθῶσιν οἱ τυχὸν ὑπάρχοντες καλῆς πίστεως κάτοχοι αὐτῶν.

Εἶτα δὲ μεταβάντες παρὰ τῷ ταμίᾳ τῆς Ἑταιρίας κ. Π. Ἰμ. Γιαννοπούλῳ, ἐθεωρήσαμεν τὰ ὑπ' αὐτοῦ κρατούμενα βιβλία καὶ ἐξετάσαντες κατ' ἀκρίβειαν τὰς τε εἰσπράξεις καὶ τὰς δαπάνας, ἀντιπαραβαλόντες αὐτὰς πρὸς τὰ σχετικὰ διελότυπα καὶ ἐντάλματα, βασανίσαντες τὰς ἀθροίσεις, παρατηρήσαντες καὶ ἀριθμήσαντες τὰς ἐπιδειχθείσας ἡμῖν ἠθικὰς ὁμολογίας, τὰ ἐντοκα γραμμάτια, τὰς μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς τραπέζης, ἰδόντες τὸ περὶ τῶν ἤδη κατατεθειμένων

ἐν τῇ Ἐθνικῇ τραπέζῃ τίτλων πρωτόκολλον, συνηγάγομεν τὰ ἐπόμενα.

Α') Ὁ ὑπὸ τοῦ κυρίου ταμίου ὑποβληθεὶς ἡμῖν ἐν τῇ τελευταίᾳ συνελεύσει ἰσολογισμὸς, ἐν ᾧ βεβαιοῦται ἡ κατὰ δραχμὰς 57926,89 αὔξησις τῆς ἐταιρικῆς περιουσίας, ἐλέγχεται ἐκ τῶν ἐν τοῖς βιβλίοις κατακεχωρισμένων σημειώσεων καὶ τῶν διπλοτύπων μέχρι λεπτοῦ ἀκριβῆς.

Β') Παρὰ μὲν τῇ Ἐθνικῇ τραπέζῃ ὑπάρχουσι κατατεθειμένα: 589 ὁμολογίαι τοῦ Ἐθνικοῦ δανείου τῶν 9 $\frac{1}{2}$ % ὁμολογίαι τῶν 6 ἑκατομμυρίων, 8 μετοχαὶ τῆς Ἐθν. τραπέζης καὶ τέσσαρες τίτλοι ἐντόκων καταθέσεων δρ. 10,031· παρὰ δὲ τῷ ταμίᾳ τῆς Ἐταιρίας α') 5 ὁμολογίαι τοῦ ἔθν. δανείου τῶν 9 $\frac{1}{2}$ %, ὧν αἱ 4 ἐκ δωρεᾶς τοῦ Βαλλιέρου, β') 166 ὁμολογίαι τοῦ ἔθνικοῦ δανείου τῶν 8 $\frac{1}{2}$ % ἀγορασθεῖσαι ἐσχάτως ἐκ χρημάτων τῆς Ἐταιρίας, γ') δύο ἔντοκα γραμμᾶτια φέροντα ἐν ὄλῳ δραχμὰς 15500, δ') 4 ὀνομαστικαὶ μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς τραπέζης.

Γ') Τὸ ἐν τῷ ἰσολογισμῷ ἐγγεγραμμένον καὶ ἀκριβὲς ἐλεγχθὲν περίσσευμα δραχμῶν 29354,32 ὑπάρχει εἰς χεῖρας τοῦ ταμίου, πλὴν δρ. 14094,85, κατατεθειμένων ἀτόκως εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Περαιόντες δέ, Κύριοι συνέταιροι, τὴν ἡμετέραν ἔχθεσιν, καθῆκον ἀπαράβατον θεωροῦμεν νῦν, ὅτε καὶ τὸ κεφάλαιον τῆς Ἐταιρίας ηὔξηθη σπουδαίως καὶ αἱ ἐπεκταθεῖσαι ἐργασίαι αὐτῆς πολυπλοκώτεροι κατέστησαν, ἵνα συστήσωμεν ὡς ἀναπόφευκτον τὴν ὑπὸ τοῦ συμβουλίου, συναινούσης τῆς συνελεύσεως, πρόσληψιν εἰδικοῦ καὶ ἐπὶ τούτῳ μισθομένου λογιστοῦ καὶ βοηθοῦ τοῦ ταμίου τῆς Ἐταιρίας, εὐχρηθῶμεν δὲ καὶ μείζονα ἔτι τῶν μέχρι τοῦδε ἀξιεπαίτως τετελεσμένων κατὰ τε τὴν καθαρῶς ἀρχαιολογικὴν καὶ κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἀξίαν ἔργα· πεποθηότες ὅτι μόνῃ ἢ ἐπιχειρήσεις μεγάλων ἀρχαιολογικῶν ἐρευνῶν, ἐξάγουσα τὴν μέχρι

τοῦδε ἀποροῦσαν Ἑταιρίαν ἐκ τῆς σκιάς, ἣν παρεντιθέμεναι καὶ ἀποτρέπουσαι τὴν προσοχὴν τῶν πολλῶν ἐκτείνουσιν ἐπ' αὐτῆς ὡς κολοσσιαῖα οἰκοδομήματα αἱ ὑπὸ ξένων ἐνεργούμεναι καθολικαὶ περιφανῶν ἱστορικῶν τόπων ἀνασκαφαί, αὐξάνει μὲν τὸ ὄνομα καὶ τὴν φήμην τῆς Ἑταιρίας, καθέλκει δὲ πανταχόθεν εἰς τὸ ταμεῖον αὐτῆς αὐθορμήτους οὕτως εἰπεῖν καὶ ἀφθόνους τοὺς πόρους, ἐμπεδοῦσα οὕτως μέγα καὶ ἀσφαλὲς μέλλον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 8 Φεβρουαρίου 1876.

Οἱ Ἐλεγκταί

Β. ΛΑΚΩΝ, Ε. ΡΗΓΑΔΗΣ, Σ. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ.

Περὶ τῆς ἐν τῇ ἐκθέσει προτεινομένης προσλήψεως λογιστοῦ ἢ Συνέλευσις ἀπεφάνθη, ὅτι, ἂν τὸ ἐγκρίνη τὸ μέλλον Συμβούλιον, δύναται νὰ διορισθῇ λογιστής. Εἶτα ὁ πρόεδρος ἠρώτησε τὴν Συνέλευσιν, ἂν τὴν πέρυσι γενομένην πρότασιν περὶ αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συμβούλων εἰς ἕνδεκα θέλη σήμερον νὰ τὴν συζητήσῃ ἢ νὰ τὴν ἀναβάλῃ. Ἡ Συνέλευσις ἀπεφάνθη, σήμερον μὲν νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογή τοῦ Συμβουλίου κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε ὠρισμένα ἐν τῷ ὀργανισμῷ, νὰ συγκαλεσθῇ δὲ προσεχῶς ἕκτακτος Συνέλευσις διὰ τε ταύτην τὴν περὶ προσθήκης δύο ἔτι συμβούλων πρότασιν καὶ δι' ἄλλας μεταβολάς, ἅς τινες τῶν ἐταίρων ἔχουν σκοπὸν νὰ προτείνουν, ἰδίως δὲ ὁ μέχρι τοῦδε γραμματεὺς, ὅστις καὶ ἀνήγγειλε ρητῶς τοῦτο.

Μετὰ ταῦτα διὰ δύο ψηφηφοριῶν ἐξελέχθη τὸ νέον Συμβούλιον. Καὶ κατὰ μὲν τὴν ἀν' ψηφοφορίαν ἐξελέχθησαν οἱ ἑξῆς.

Πρόεδρος	ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ	διὰ ψήφων 23
Ἀντιπρόεδρος.	ΣΠΥΡ. ΦΙΝΤΙΚΛΗΣ	» » 12

(τοῦ Στεφάνου Ν. Δραγούμη λαβόντος ψήφους 8 καὶ ἄλλων τριῶν λαβόντων τὰς ἄλλας τέσσαρας).

Ταμίας Π. ΕΜ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ	διὰ ψήφων	22
Γραμματεὺς ΣΤΕΦ. Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ	» »	23
Κατὰ δὲ τὴν 2 ^{αν} ψηφοφορίαν, ψηφοφορησάντων 25 ἐταίρων, διότι εἶχεν ἐν τῷ μεταξύ προσέλθει εἰς ἀκόμη ἐταῖρος, ἐξελέχθησαν σύμβουλοι οἱ ἑξῆς·		
ΕΥΘ. ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ	διὰ ψήφων	24
ΙΩ. Γ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ	» »	23
Π. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ	» »	21
ΛΥΣ. ΚΑΦΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥΣ	» »	20
ΣΩΤ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ	» »	17
Τούτων γενομένων, ἡ Συνέλευσις διελύθη περὶ ὥραν 1 μ.μ.		

ΠΙΝΑΞ Α'.

ἐμφαίνων τὰ εἰσαχθέντα ἀρχαῖα εἰς τὰ δημοτικὰ μουσεῖα
 α') Σπάρτης, β') Μυκόνου, γ') Τανάγρας, δ') Θηβῶν, ε')
 Πλαταιῶν, ς') Χαιρωνείας καὶ ζ') Λεβαδείας, ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου
 1871 ἕως τέλους Δεκεμβρίου 1875, ἐπιμελεία καὶ δαπάνη
 τῆς ἀρχαιολ. Ἑταιρίας καὶ συνδρομῆ τῆς Κυβερνήσεως.

α. Εἰς τὸ Μουσεῖον Σπάρτης.

1) ἀνάγλυφα ἀναθηματικά ἀρχαῖα, λίθινα, σῶα καὶ εἰς τεμάχια	10
2) ἀνάγλυφα λίθινα, σῶα καὶ εἰς τεμάχια, ὧν τὰ πλεῖστα ἀναθηματικά	70
3) κεφαλαὶ λίθινοι σῶοι καὶ ἐφθαρμένοι	40
4) ἀγάλματα λίθινα ἄνευ κεφαλῆς μικρὰ καὶ μεγάλα, σῶα καὶ τεθλασμένα	60
5) προτομαὶ λίθινοι	4
6) ἄχραι χεῖρες καὶ πόδες λίθινοι	17
7) λίθοι ἐνεπίγραφοι παντὸς εἶδους, σῶοι καὶ εἰς τεμάχια	116

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Εσόδων και Εξόδων της Αρχαιολογικής Εταιρείας από Ιουνίου 1874 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1875.

ΕΣΟΔΑ.				ΕΞΟΔΑ.					
Κεφ.	Αρθ.		Δραχ. Λ.	Δραχ. Λ.	Κεφ.	Αρθ.	Δραχ. Λ.	Δραχ. Λ.	
Α'	1	ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ.		13350 59	Α'	1	ΓΡΑΦΕΙΟΝ		
	2	»	8000 50	2		2	»	1598 —	
	3	»	3636 03			3	3	»	1169 60
Β'	1	ΤΟΚΟΙ.		20636 55	Β'		1	ΜΟΥΣΕΙΟΝ	
	2	»	24885 —	2		2	»	32998 55	
	3	»	360 —			3	3	»	3950 50
Γ'	1	ΔΗΜ. ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ.		26225 25	Γ'		1	ΑΡΧΑΙΟΝ.	
	2	»	980 23	2		2	»	1116 25	
Δ'	1	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.			8287 40	Δ'	1	ΕΠΑΡΧ. ΑΡΧΑΙΟΓ.	
	2	»	2000 —	2	2		»	8016 25	
Ε'	1	ΑΠΟΛΗΨΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒ.			41000 —	Ζ'	1	ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ	
	2	»	9000 —	2	2		»	29223 16	
Ζ'	1	»	189 —		Η'	1	ΔΙΑΦΟΡΑ.		
	2	»	500 —	2		2	»	44723 16	
	3	»	2340 25			3	3	»	59 50
	4	»	1500 —	4			4	»	7977 40
Η'	1	ΑΡΧΑΙΟΛ. ΕΦΗΜΕΡΙΣ.			4629 25	5	5	»	29354 32
	2	»	100 —	6	6		»	147569 78	
Ζ'	1	ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΧΡΗΜΑΤ.			145 —	7	7	»	147569 78
	2	»	70 —	8	8		»	147569 78	
Η'	1	ΛΑΧΕΙΟΝ.			60425 74	9	9	»	147569 78
	2	»	—	10	10		»	147569 78	
					147569 78				

ΠΕΡΙΟΔΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ.

ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΑΡΧΑΙΟΛ. ΕΤΟΣ 1873—1874.				ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΛΗΞΑΣΑΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ ΑΠΟ ΙΟΥΝΙΟΥ 1874 ΕΩΣ ΔΕΚΕΜ. 1875.											
Κεφ.	Αρθ.		Δραχ. Λ.	Δραχ. Λ.	Κεφ.	Αρθ.	Δραχ. Λ.	Δραχ. Λ.							
1	1	ΑΚΙΝΗΤΑ.	Γήπεδον εν Αθήναις	41000 —	1	1	ΑΚΙΝΗΤΑ.	Γήπεδον εν Αθήναις	41000 —						
		2	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.	»			36000 —	2	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.	»	33000 —				
				3			ΙΔΙΑ.			Κατάθεσις έντοκος	40061 —	3	ΙΔΙΑ.	Κατάθεσις έντοκος	40061 —
		4	ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΩΓΡ.	600 όμολογίαί 9 0/0 δωρεάς Φιλαρχαίων			—	4	ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΩΓΡ.	590. Όμολογίαί 9 0/0 δωρεάς Φιλαρχαίων	—	4	ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΩΓΡ.	590. Όμολογίαί 9 0/0 δωρεάς Φιλαρχαίων	—
				4 » » Βαλιέρου			—			4 » » Βαλιέρου	—			4 » » Βαλιέρου	—
				604 » » »			169120 —			4 » » »	166320 —			4 » » »	166320 —
66 » 8 0/0	18480 —			4 » » »	—	4 » » »	—								
670 » » »	(α) 187600 —	4 » » »	—	4 » » »	—										
20 » 6 0/0	2000 —	4 » » »	—	4 » » »	—										
6	ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ	Είς νέον Ισολογιαμόν	(β) 13350 59	6	ΟΜΟΙΩΣ	20 » 6 0/0	2000 —	6	ΟΜΟΙΩΣ	1. Έντοκον γραμματίων αρθ. 1244	(γ) 15500 —				
				260014 59					317938 48						
ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ	1	Έτος αρχαιολογικόν 1873—1874	260014 59	5	ΠΕΡΙΣΣΕΥΜΑ	Έσόδων πρὸς τὰ έξοδα	δρ. 317938 48	5	(α) ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΩΓΡ.	Παρελθόν λ/σμός	δρ. 187,600				
		Λήξασα περίοδος 1874—1875 (δεσπέναντι)	317938 48			Τὰ άνωτέρω	» 214,023,16			26423 16					
		Αύξησης τής εταιρικῆς περιουσίας . . . . . (δ)	57926 89			57926 89	317938 48			6	(β)	Υπόλοιπον παρελθόντος Ισολ/μοῦ	» 13350,59	16003 73	
				317938 48					15500 —						
				317938 48					57926 89						
				317938 48					57926 89						
				317938 48					57926 89						

Έν Αθήναις τήν 12 Ιανουαρίου 1876.

Ο Τ α μ ί α ς Π. Ε. Μ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΤΟΥ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΛΑΧΕΙΟΥ

ΤΗΣ Α΄ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

Ἐπωλήθησαν ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος γραμμάτια	34,724
» εἰς τὸ ἐξωτερικόν »	13,083
Τὸ ὅλον »	<u>47,807</u>

Ἄτινα πρὸς δραχμὰς παλαιὰς 3:36, φέρουσι δραχ. 160,631:52

Ἐκ τῆς ποσότητος ταύτης ἀφαιροῦνται

- 1). Τὸ $\frac{1}{3}$ ὕπερ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 14 Νοεμβρ. 1874 Β. Διατάγματος ἀνήκει εἰς τοὺς κερδήσαντας 200 λαχνοῦς, ὧν κατάλογος ἐδημοσιεύθη ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκκύβευσιν . . . . . δρ. 53,543:84
  - 2). Ἐξόδα ἐγκαταστάσεως τοῦ εἰδικοῦ γραφείου, κατασκευῆς τῶν γραμματίων, διαχειρίσεως τοῦ λαχείου καὶ μισθοῦ προσωπικοῦ μέχρι τέλους Ἰανουαρίου, ὅτε ἔληξεν ἡ πρώτη περίοδος δρ. 9,312:80
  - 3). Κρατηθεῖσα προμήθεια ὑπὸ τῶν ἀνταποκριτῶν τῆς Ἑταιρίας ἐπὶ τῶν πραγματοποιηθεισῶν εἰσπράξεων . . . δρ. 14,203:86
- Τὸ ὅλων τῶν δαπανῶν 77,060:50
- Ἵναστε ὑπολείπεται καθαρὰ ὑπὲρ τῆς ἐταιρίας ὠφέλεια δραχ. 83,571:02

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 μαρτίου 1876.

Ἡ εἰδικὴ τοῦ λαχείου ἐπιτροπὴ,

Ὁ Νομάρχης Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας **Ἡλ. Παπαηλιόπουλος**

Ὁ πρόεδρος τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας **Φίλιππος Ἰωάννου**

Μέλη τοῦ συμβουλίου τῆς αὐτῆς ἐταιρίας

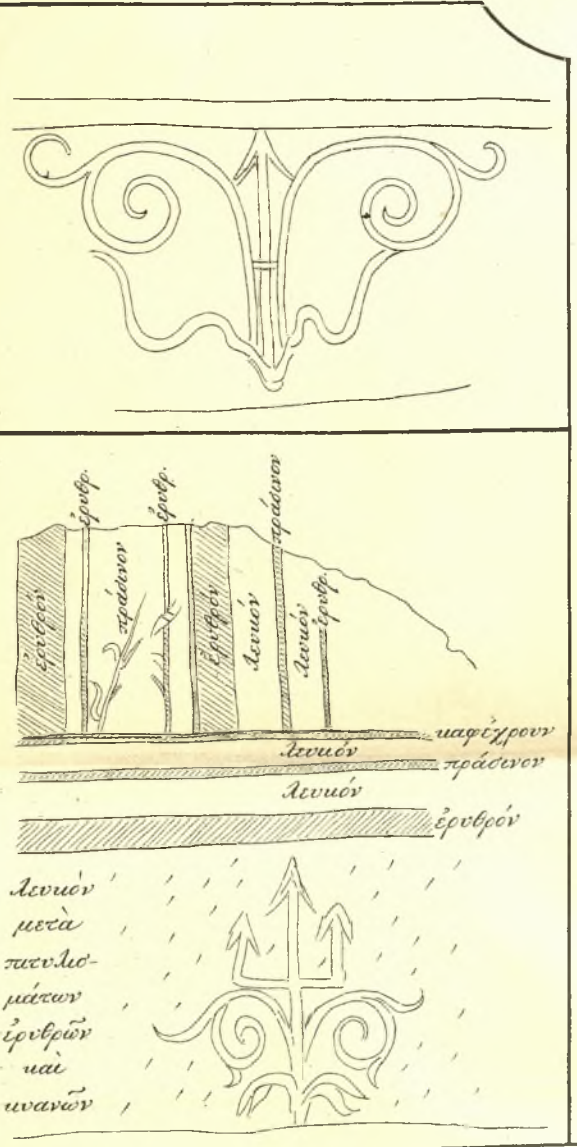
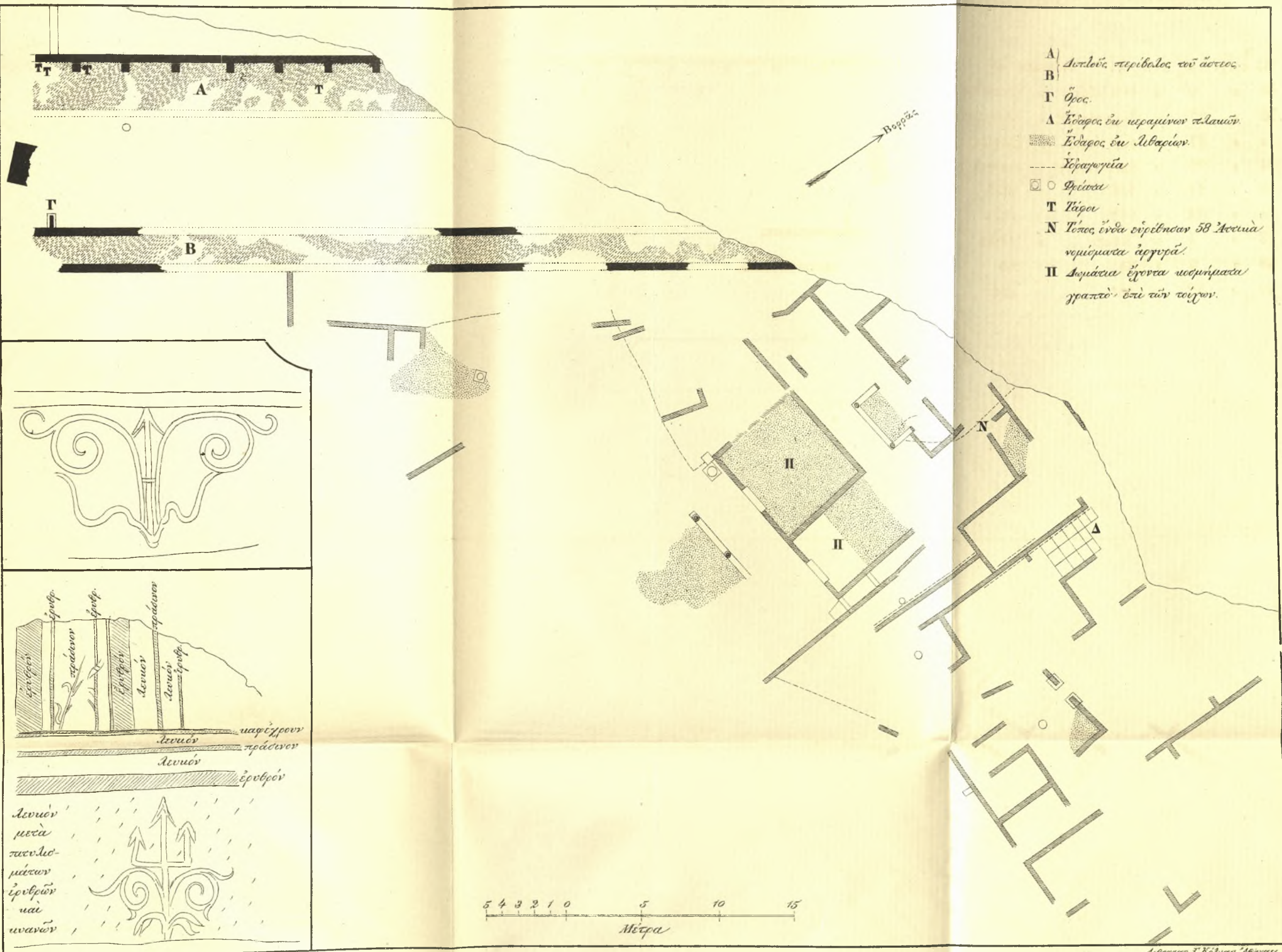
Σ. Σωτηρόπουλος

Π. Ἐμμ. Γεαννόπουλος

Εὐθύμιος Καστόρηγης.

- A) Διπλὴ περίβολος τοῦ ἁγίου.
- B) Ὄρος.
- Γ Ὄρος.
- Δ Ἐδάφος ἐν νεφελίνοις πλατείαις.
- Εἶδος ἐν λιβαρίων.
- Ἰσογυγία
- ⊠ ○ Φρένα
- Τ Τάροι
- Ν Τόπος ἔνθα εὐρέθον 58 ἄστυα νεκρῶματα ἀργυρά.
- Π Δομάτια ἔχοντα νεκρῶματα γραπτὰ ἐπὶ τῶν τοίχων.

Διοργ. Γ. Κόλλιας Αθήναι.